

VEREENIGING
TER
BEOEFENING
VAN DE
K R I J G S W E T E N S C H A P.

Vertalingen en Overdrukken.

VIERDE SERIE.

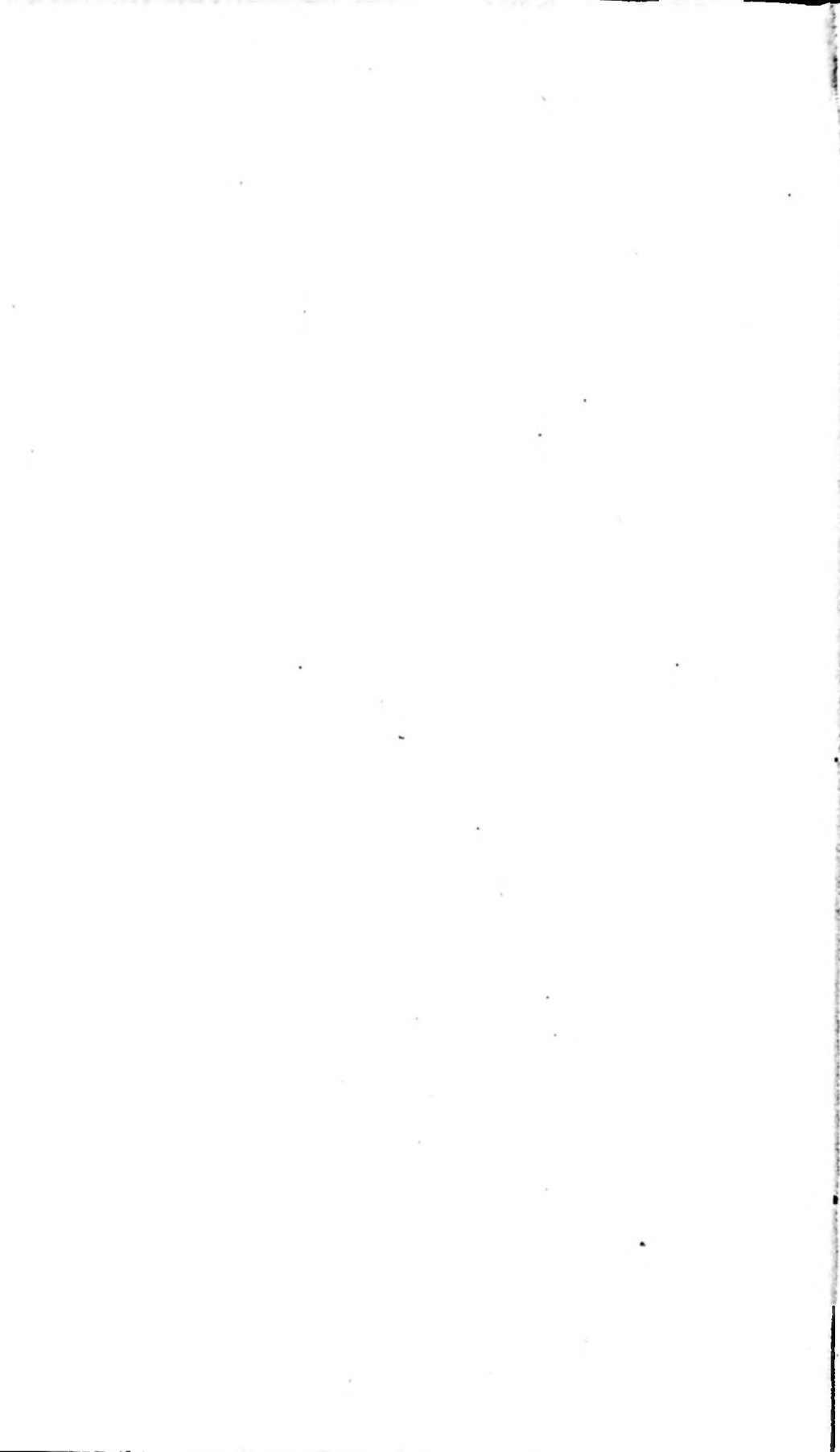
III.

Het tegenwoordige Engelsche leger.

Vertaling van het artikel „Die heutige englische Armee“, voorkomende
in de *Neue Militärische Blätter*, van April, Juni
en Juli—Augustus 1898.

's-GRAVENHAGE,
FIRMA C. VAN DOORN & ZOON
1899.

Het tegenwoordige Engelsche leger. ⁽¹⁾

Vertaling van het artikel „Die heutige englische Armee“, voorkomende
in de *Neue Militärische Blätter*, van April, Juni
en Juli—Augustus 1898.

Men krijgt een gevoel alsof men in vroegere eeuwen teruggeplaatst wordt, als men een blik werpt op het eigenaardige weerstelsel van de vijfde mogendheid van Europa, het groote Britsche rijk.

Groot-Britannië is nog de eenige beschaafde staat van ons werelddeel, waarvan zoowel het staande leger als het grootste gedeelte der legerreserve in geval van oorlog op het oude werfstelsel berust, en evenals in de 17e en 18e eeuw trekken nog ten huidigen dage korporaal-wervers door Harer Majesteits stad en land, om jonge onervaren mannen en oude deugnieten door overreding, mooie praatjes en allerlei kunstgrepen tot aanneming van het werfgeld over te halen. Slechts dit onderscheid bestaat tusschen tegenwoordig en vroeger, dat het opsteken van het handgeld in dronkenschap enz. nu niet meer als eertijds het slachtoffer meedoogen- en reddeloos voor goed tot den soldatenstand verplicht. Zóó groot zijn de standvastigheid en de macht van den conservatieven goest in den Engelschman, om met het van oudsher bestaande niet te willen breken, en vooral niet met datgene, wat hij als een produkt van de eigenaardige staatkundige ontwikkeling van zijn land

---

(1) Bronnen: Die Heere und Flotten der Gegenwart. II. Berlin 1897. Schall u. Grund. — Le Juge, Das englische Heer. Leipzig 1896. Zuckschwerdt u. Müschke. — Löbell's Jahresberichte. — „Army Book for the British Empire“. — „Admiralty and Horse Guards Gazette“, Jaargang 1896 en 1897, en andere tijdschriften.

beschouwt, al heeft het zelfs zich overleefd, dat het tot nog toe niet mogelijk geweest is voor een kleinere verstandiger partij, die een moderner standpunt inneemt en voor afschaffing van dit militaire anachronisme en vervanging van het werfstelsel door algemeenen dienstplicht strijdt, om een merkbaren invloed op de openbare meening te verkrijgen — niettegenstaande aan haar spits niemand minder staat dan de veldmaarschalk Wolseley zelf, die sedert 1 November 1895 in de plaats van den grijzen hertog van Cambridge als opperbevelhebber aan het hoofd van het Britsche leger is gesteld.

De redenen, die de Engelschen zelfen voor de instandhouding van het verouderde werfstelsel opgeven, zijn hoofdzakelijk de volgende :

Doordat het moederland aan alle zijden door de zee omgeven is, heeft Engeland voor zijne militaire verdediging slechts een sterke vloot noodig, en het heeft de krachtigste van de wereld, die zelfs tegen de verbonden vloten van Rusland en Frankrijk (zoo beweren zij in vollen ernst) volkomen opgewassen is, zoo zij die niet overtreft. Indien het echter door bijzondere omstandigheden aan een buitenlandschen vijand toch eens mocht gelukken, op de een of andere plaats verrassend een poging tot landing te doen, dan zou dit altijd slechts met een geringe macht kunnen geschieden, waartegenover aanstonds de vrijwilligers (Volunteers), die ter sterkte van meer dan $\frac{1}{4}$ millioen tot verdediging van den vaderlandschen bodem gereed zouden staan, vol geestdriftigen heldenmoed met goed gevolg zouden oprukken, om dien vijand op zijne schepen of in een nat graf terug te werpen.

Ten tweede moet het actieve leger van Engeland hoofdzakelijk slechts een recruten-depôt vormen voor de troepen, die naar Indië en de andere koloniën uitgezonden moeten worden. Op die over de geheele aarde verspreide, ten deele zeer uitgestrekte bezittingen, die onze planeet als met een keten omgeven, berust, zooals men weet, alleen de geheele macht en kracht van den Britschen leeuw, de geheele glans en rijkdom van het groote eiland; haar te behouden, is de belangrijkste levensvraag voor

het uitgestrekte rijk, waarin de zon nooit ondergaat. Daarheen echter troepen te zenden, welker vorming niet op vrijwillige werving, doch op algemeenen weerplicht berust, schijnt den Engelschen te onmogelijker toe, omdat de zeer groote afstanden te veel tijd eischen, om met een korten, b.v. tweejarigen dienst-tijd uit te komen, en omdat in enkele koloniën voortdurende bloedige oorlogen te voeren en te vreezen zijn, waarin men slechts aangeworven en niet militieplichtige strijders hun bloed wil laten vergieten.

Deze beide opgenoemde overwegingen zijn de hoofdredenen, die de Engelschen voor de instandhouding van hun verouderd weerstelsel aanvoeren, waarbij zij zegevierend wijzen op de omstandigheid, dat zij er zich tot nog toe zeer goed bij bevonden hebben, »nog nimmer in hunne geschiedenis een groote nationale nederlaag hebben kunnen aantoonen, veeleer tijdens de groote Napoleontische oorlogen van het begin tot het einde in den strijd tegen de Fransche veroveringslust onafgebroken de leiding hebben gehad" (dit is onlangs door een hooggeplaatst officier van den Engelschen generalen staf verklaard), en dat de heilige vaderlandsche bodem nog nooit sedert den Normandischen inval door een vijandelijk leger betreden is.

In hoeverre de aangevoerde gronden en dit schijnbaar zekerheidsgevoel, waarmee de meerderheid in het land zich zoo gaarne in slaap wiegt, recht van bestaan hebben, kan de toekomst eerst leeren. Zooveel is echter zeker, dat het in verband met de tegenwoordige ontwikkeling op scheepsgebied en alle daarbij behorende factoren niet meer volstrekt onmogelijk mag geacht worden, dat een in alle stilte in de havens van het vasteland bijeengebrachte transportvloot een legermacht, ongeveer ter sterkte van een legerkorps, onder beschutting van nacht en nevel, verrassend snel in een Engelsche haven landt, terwijl de verdedigende Britsche vloot door de oorlogsvloot van den aanvaller behendig misleid, of dat haar krachtig belet wordt, om in te grijpen, al is het ten koste van volslagen offering.

Bij den tegenzin, waarmee de Engelschen nederzien op den

algemeenen weerplicht, die door hen menigmaal hoonend als »bloedbelasting" (»blood-tax") bestempeld wordt, komen echter nog twee zaken, die dikwijls opzettelijk bij de beschouwing van dit vraagstuk door hen over het hoofd gezien, of wel als nevenzaak opgevat worden; en wel:

Ten eerste de afkeer bij iederen »freborn briton" van elken dwang en ondergeschiktheid; het »gehoorzamen moeten", dat de militaire discipline nu eenmaal eischt, acht hij een »gentleman" onwaardig; van daar die zonderlinge opvatting van tucht, die men bij de »volunteers" aantreft, en waarop wij nog later terugkomen; men meent haar slechts bij de laagste klassen te kunnen eischen, en ook zelfs daar nog ten gevolge van de werving de vrijheid te moeten verleen, om zoo te zeggen bij contract zelf te bepalen, of men zich al dan niet aan een zekere militaire dienst en afhankelijkheidsbetrekking wenscht te onderwerpen. En hoe droevig het daardoor met de discipline dan ook in het staande leger gesteld is, zullen wij later zien.

Een tweede punt is de omstandigheid, dat Engeland hoofdzakelijk een staat van handel en nijverheid is, waarin het industriele leven en tevens het benutten van den werktijd tot verhooging en vermeerdering van materiele winst een veel grootere rol speelt dan in eenig ander land — België misschien uitgezonderd, dat tot nog toe evenmin heeft kunnen besluiten tot algemeenen weerplicht, in de plaats van zijn stelsel van plaatsvervanging.

Kenschetsend is in dit opzicht het bekende Engelsche spreekwoord: »time is money", dat over den gansehen aardbol den weg gevonden heeft, evenals de begroeting van menschen die elkaar ontmoeten, en dan niet, zooals bij ons, naar de gezondheid vragen, doch meestal onder het schudden van de hand elkaar alleen de gewichtige vraag stellen: »how is business?" (hoe gaat het met de zaken?) en als zij naar een stad informeren, niet over de omstreken spreken, doch dadeijk vragen: »how is business there?"

Onder dergelijke opvattingen opgegroeid, en uitsluitend levende van een productief gebruik van den tijd, schijnt aan de meer-

derheid van hen, die het politieke lot van den Staat in het parlement leiden, de gedachte, om zelfs slechts voor twee of drie jaar aan de zaken onttrokken te worden, ten einde die aan het niet-produktieve oorlogsbedrijf te wijden, ondragelijk toe en als het begin van den finantieelen ondergang van het rijk. Mocht er al iemand den last van het soldatenleven op zich willen nemen en vrijwillig in den militairen stand treden die niets voortbrengt en het land slechts verbazende sommen kost, iemand die te lui of te dom is voor handel, nijverheid of arbeid — de vrije »gentleman” (en zooals bekend is, strekt het begrip hiervan zich in de oogen van iederen Engelschman zeer ver uit, als het op hem zelf betrekking heeft) is te goed en staat te hoog, om zich daartoe door de wet te laten dwingen.

Om de onder den tegenwoordigen staatkundigen hemel zeker belangrijke en actneele vraag te kunnen beantwoorden, of de strijdmacht van Engeland in haar tegenwoordige regeling en toestand kan geacht worden in staat te zijn, om aan de groote eischen te kunnen voldoen, die een misschien reeds nabij zijnde toekomst ongetwijfeld aan het land stellen zal, en of het vertrouwen gerechtvaardigd is, waarmede in dit opzicht schijnbaar of werkelijk de meerderheid van het Britsche volk bezielde is, is het noodzakelijk een blik te slaan op het tegenwoordige Engelsche leger.

De gezamenlijke landmacht van Groot-Britannië staat onder het Ministerie van Oorlog (»war office”). Dit gezag vormt in zijn bijzondere van alle andere landen afwijkende samenstelling reeds een beeld van de merkwaardige eigenaardigheid van de organisatie van het Britsche leger. In naam is weliswaar de Koningin opperbevelhebber van het leger, doch in werkelijkheid heeft dit laatste nog een ander hoofd, namelijk den minister van oorlog, steeds een burger en parlamentslid, die tegenover de volksvertegenwoordiging (zoowel het »House of Commons” als het »House of Lords”) verantwoordelijk is voor den toestand der gezamenlijke strijdkrachten en eveneens voor hare belangen bij de beide huizen van het parlement moet opkomen. Naast hem, doch aan hem ondergeschikt, staan als hulp

twee staatssecretarissen, van welke één lid is van het parlement en het legerbestuur in het Lagerhuis vertegenwoordigt (Parliamentary Under-Secretary of State"), terwijl de ander een hoogo burgerambtenaar is, die niet, zooals eerstvermelde, met den minister van oorlog staat en valt, doch voor de waarneming der loopende zaken van het ministerie in zijn ambt blijft en dan ook zitting noch stem in het parlement heeft (»Permanent Under-Secretary of State"). Het onderling verband der verschillende afdeelingen van het ministerie van oorlog, zoowel als de samenwerking met den bevelvoerenden generaal van het veldleger, de behandeling van archieven, de uitgave van reglementen en dienstvoorschriften, en alle andere werkzaamheden, die niet behooren tot die der beide hieronder te vermelden departementen, worden geleid door het centraal bureau van den minister van oorlog, dat in den parlaments-onderstaatssecretaris zijn verantwoordelijken chef heeft.

Het Ministerie van Oorlog is in twee groote departementen verdeeld: het burger-departement en het militair-departement. Het burger-departement staat onder den Staatssecretaris van financiën, die wederom lid van het parlement moet zijn, en als hoogste rekenplichtige autoriteit van het leger tevens de begrooting en alle vorderingen van het legerbestuur voor het parlement moet verdedigen, het juiste beheer der verleende middelen controleert, de leveringscontracten sluit en voor het geheele financieele bestuur verantwoordelijk is.

Het burger-departement wordt in de volgende vier afdeelingen verdeeld, die eveneens slechts onder leiding en beheer van burger-ambtenaren staan:

1. de afdeeling van financiën,
2. de afdeeling van contracten, vereffeningen en aankopen,
3. de afdeeling van kleeding, en
4. de afdeeling van geschut-, munitie- en arsenaalzaken.

Elk der vier afdeelingen (»divisions") wordt in verschillende onderafdeelingen (»subdivisions") gesplitst.

Het militair-departement stond tot het einde van 1895 uitsluitend onder den door de Koningin benoemden opperbevel-

hebber van het leger (»commander-in-chief»), die alleen tegenover den tot het parlement behoorenden minister van oorlog voor de aanvoering, het bestuur, de approviandeering enz. van het leger verantwoordelijk was. Thans is bij de wet een andere regeling vastgesteld, zooals men zeide, om deze al te groote centralisatie te vermijden en om tevens aan het ministerie van oorlog ter adviseering een raad van deskundigen ter zijde te stellen, in werkelijkheid echter om de macht en den invloed van den opperbevelhebber te verminderen. Volgens deze regeling staat het militair-departement nu niet meer onder één enkelen chef, maar onder een lichaam, »Army Board» genaamd, waarvan de opperbevelhebber voorzitter is, en de Generaal-adjutant, de Hoofd-intendant, de Generaal-inspecteur van het vestingwezen en die van het materieel leden zijn.

Dit college moet alle zaken van algemeen belang, die verschillende departementen betreffen, onderzoeken en omtrent de bevordering van generaals en hoofdofficieren en alle algemeene aangelegenheden, die het inwendig beheer van het leger betreffen, advies uitbrengen. Bovendien heeft de Minister van oorlog als tweede raadgevende autoriteit den »raad van het ministerie van oorlog» (»War Office Counsel»), waarvan hij zelf president is, en die samengesteld is uit den in het parlement zitting hebbenden staatssecretaris, den secretaris van financiën en de bovengenoemde vijf leden van den »Army Board».

Deze raad vergadert ter behandeling van alle vragen betreffende het geheele ministerie, waarbij het de samenwerking van alle onderdeelen verzekeren moet, en verder moet hij dienen om den minister inlichtingen te verstrekken, omtrent alles wat hem belangrijk voorkomt, en alle reeds gereed gemaakte ontwerpen beoordeelen. Op zich zelf heeft het militair-departement tien groote afdeelingen, aan welker hoofd de volgende officieren staan :

1. De Opperbevelhebber van het leger (»Commander-in-chief»), die door de Kroon steeds voor vijf jaar benoemd wordt; hij heeft het oppertoezicht over alle onderdeelen van het leger, zoowel over die in het vader-

land (»at home») als in het buitenland (»abroad»); hij vaardigt de bevelen voor het leger (»army ordres») uit, en houdt inspectiën. Zijn staf bestaat uit een officier als particulier secretaris en vier adjudanten. Onder hem staat de Militaire secretaris (»military secretary»), die ongeveer met den Duitschen chef van het militaire kabinet overeenkomt, en alle personeele zaken der officieren behandelt, verder de Directeur van den informatie-dienst, die met den chef van den generalen staf te vergelijken is, daar dit laatste lichaam in het Engelsche leger niet bestaat, en eindelijk het bureau van mobilisatie.

2. De Generaal-adjudant, die belast is met het toezicht over de krijgstuicht en algemeene opleiding van het leger, zijn vorming, verpleging en uitrusting en de geheele daarop betrekking hebbende statistiek. Hij is tevens de plaatsvervanger van den opperbevelhebber.
3. De Generaal-quartiermeester voor de magazijnen, het transport-, bezoldigings- en remontewezen, zoowel als de kazerneering der troepen en de administratie.
4. De Generaal-inspecteur der genie en vestingen, voor het geheele fortificatiestelsel, den bouw en het onderhoud der kazernes en van alle overige militaire gebouwen, en tevens zoowel voor spoorwegen en telegraaf als voor de opleiding der genietroepen.
5. De Generaal-inspecteur van het materieel, voor alle zaken, betreffende de uitrusting en bewapening van het leger, de bewapening der vestingen, inspectie der militaire fabrieken, arsenalen enz.

Verder behooren tot het militair-departement:

6. De Directeur van militaire zaken.
7. De Generaal-inspecteur der cavalerie in het vereenigde koninkrijk.
8. De Hoofd-aalmoezenier.
9. De Generaal-directeur van den militairen geneeskundigen dienst;

en eindelijk :

10. De Generaal-directeur van den militairen veterinairen dienst, wier functiën door hunne titels voldoende aangegeven zijn.

Behalve de twee genoemde adviseerende lichamen, die den minister van oorlog ter zijde staan, bestaan nog om de samenwerking van land- en zeemacht te verzekeren :

Het comité der landsverdediging (»defense committee») onder de leiding van den tot het parlement behoorenden Onderstaatssecretaris voor alle vraagstukken der verdediging van het vaderland, te land en te water, en het comité der koloniale verdediging (»colonial defence committee») onder het voorzitterschap van den inspecteur van het vestingstelsel, voor alle vraagpunten betreffende de verdediging der koloniën.

Wij gaan de samenstelling van beide, waarin leger en marine zoowel als de hooge ambtenaarsstand vertegenwoordigd zijn, verder voorbij.

Ten slotte heeft de Minister van oorlog het recht, een militairen spoorwegraad bijeen te roepen, door welker bemiddeling de onderhandelingen tusschen het ministerie van oorlog en de groote spoorwegbesturen gevoerd worden, en die het spoorwegvervoer in geval van mobilisatie tot in bijzonderheden regelt. Hij bestaat uit hoogere officieren en vertegenwoordigers der spoorwegmaatschappijen en wordt in geval van oorlog permanent verklaart.

Na het ministerie van oorlog werpen wij een blik op den generelen staf van het Britsche leger. Een eigenlijken »grooten generelen staf», zooals bijna alle groote militaire staten hebben, kent Groot-Brittannië, zooals wij reeds zeiden, niet. Een voor naam deel der werkzaamheden, die overal anders aan dezen opgedragen zijn, wordt, zooals we ook reeds vermeldden, in de eerste afdeling van het ministerie van oorlog verricht, en het overige door hoogere commandementen (districtcommando's), waaraan te dien einde zoowel een »troepenstaf» (»staff») als een personeele staf (»personel staff») toegevoegd zijn, welke

laatste met de Duitse »höhere Adjutantur» vergeleken kan worden. De gezamenlijke officieren van den troepen-generalen staf, die gedeeltelijk bijzondere betrekkingen bekleeden, zooals »assistent adjudant general», »deputy assistant adjudant general», enz., moeten uit de generale stafschool (»staff college») te Santhurst voortgekomen zijn; bij die van den personeelen staf (»aides-de-camp») is dit niet noodzakelijk, doch zij moeten dan minstens reeds aan hun examen voor kapitein en aan een afzonderlijk examen in de Fransche taal voldaan hebben.

Voor de recruteering, opleiding, administratie en contrôle van alle onderdeelen van het leger is Groot-Britannië in 17 militaire districten verdeeld, die gesteld zijn onder districts-commando's, aan welker hoofd een Generaal met een uitgebreiden staf staat.

(Met uitzondering van de Garde-Infanterie-Brigade (3 regimenten) en de in het vaste oefeningskamp van Aldershot en Curragh (Ierland) vereenigde troepen, kent het Britsche leger in vredestijd geen enkele samenvoeging in grooter verband (brigade, divisie, enz.). Alle troependeelen (bataljons, cavalerie-regimenten en batterijen) zijn elk voor zich zelfstandig, en eerst bij mobilisatie en bij de weinige grootere najaarsmanoeuvres worden troepen in tactisch verband vereenigd, en de daartoe vereischte commandementen vervuld. In vredestijd heeft de betrokken generaal van het militaire district de leiding, het oppertoezicht en de contrôle, onder persoonlijke verantwoordelijkheid aan den hoogsten bevelvoerder in het leger, wat betreft den toestand van alle troependeelen en depôts, die zich in zijn district bevinden, de versterkingen, bewapeningen, oplegging van materieel dat voor de mobilisatie noodig is, enz. Van deze militaire districten zijn er tien in Engeland, twee op de eilanden in het Kanaal en slechts één in Schotland, terwijl Ierland er vier heeft.

De militaire districten zijn meerendeels, met het oog op de recruteering en de contrôle der legerreservisten in regiments-districten onderverdeeld, waarvan er in het geheel 67 zijn. Elk van deze regimentsdistricten omvat een linie-infanterie-regiment van twee bataljons, en gewoonlijk twee, somtijds meer, militie-

bataljons, die te zamen den naam »territoriaal regiment» met hun nummer van het betrokken regimentsdistrict voeren, maar volstrekt geen tactische eenheid vormen, daar de bataljons, zooals reeds gezegd is, volkomen zelfstandig zijn, en de commandant van het regimentsdistrict hoofdzakelijk slechts de zorg voor de recruteering van de bataljons van het territoriale regiment en een zeer algemeen toezicht en contrôle over de opleiding der actieve troepen, zooals de militie-bataljons, heeft uit te oefenen. De »volonteer»-bataljons, die zich in hetzelfde district bevinden en dezelfde territoriale aanduiding hebben als het infanterie-regiment, staan hiermede niet in onmiddellijk verband en kunnen ook door den commandant van het territoriale district slechts binnen zeer bepaalde grenzen met betrekking tot de inwendige administratie en den graad hunner geoefendheid gecontroleerd worden.

Van de beide actieve bataljons van zulk een territoriaal regiment, moet volgens de wet een in het vaderland (»at home») zijn en het andere in het buitenland (»abroad»), welk laatste tevens een depôt achterlaat, dat met behulp van een vasten staf (4 officieren en 61 man) de noodige jaarlijksche aanvulling van het regiment vormt, en tevens de recruten van de linie-troepen en van de militie van het territoriale regiment oefent. Wegens de geringe getalsterkte der bataljons is het echter meermalen noodzakelijk gebleken, ten einde een voldoend sterk bataljon naar het buitenland te kunnen zenden, om óf het binnenlandsche bataljon gedeeltelijk mede uit te sturen, óf zelfs bij vreemde regimenten hulp te vragen.

Vooral is dit het geval bij de grootere koloniale oorlogen en bij een plotseling opkomende groote behoefte aan economische werkrachten, als wanneer dus grootere vraag met verminderd aanbod op de rekrutenmarkt samengaat — een niet gering te schatten en onder bepaalde omstandigheden zeer bedenkelijk gevolg van het werfstelsel, evenals van de eigenaardige Britsche legerorganisatie. Overigens verwisselen de actieve bataljons zoo dikwijls van garnizoen, dat slechts zelden een territoriaal regiment werkelijk in zijn eigen district ligt.

Om de 16 jaar wordt het in het buitenland liggende bataljon door dat in het vaderland afgelost. Soms verblijven ook de beide bataljons van een regiment in het buitenland; dan blijft er in het binnenland slechts een versterkt depôt achter. Het depôt van het regiment blijft, waarheen het regiment ook zijn garnizoen verplaatst, bij den staf van het betrokken regiments-district.

Wat de overige territoriale indeelingen betreft, zij hier nog vermeld, dat de garde-infanterie, de beide jagerregimenten en de gezamenlijke cavalerie geen bijzondere districten hebben, doch uit het geheele land voltallig gehouden worden, en dat voor de artillerie daarentegen het land in drie groepen (de oostelijke, westelijke en noordelijke artilleriedivisie) verdeeld is, te zamen negen recruteerings-districten vormende, welke elk een depôt oprichten voor de aanvulling van de batterijen veld-artillerie en de compagnieën artillerie te voet, die zich in het buitenland bevinden. De rest van de in de districten aanwezige batterijen en compagnieën is overigens evenals de infanterie-bataljons geheel zelfstandig en staat evenals deze onder den betrokken commandant der territoriale regimenten, en slechts voor wat de algemeene controle en inspectiën betreft onder den hooger en artillerie-officier, die zich bij den staf van elk militair-districtscommandant bevindt.

Wij zullen thans het leger in zijn afzonderlijke bestanddeelen beschouwen.

Het Britsche leger bestaat uit vier zeer uiteenlopende deelen:

het staande leger (»standing army») met de leger-reserve (»army reserve»),

de militia en de militiereserve (»militia and militiareserve»),

de »volunteers»,

de »yeomanry».

De inrichting van het staande leger berust overeenkomstig de wet op de »army discipline and regulation act», in 't kort »Army Act» genaamd, die in den tegenwoordigen vorm sedert 1881 van kracht is, en in navolging van de vroegere »muting

act" aan de Kroon het recht toekent, om een staand leger te onderhouden, wat anders zonder deze jaarlijks herhaalde goedkeuring van het parlement op grond van de »bill of rights" van het jaar 1688 onwettig zou zijn. Als de »army act" niet ingewilligd werd, zou het leger volgens de wet ontslagen zijn van zijn eed en dienstplicht. Ofschoon de jaarlijksche aanneming van de »army act" nog slechts een formaliteit is, zoo wordt daardoor toch steeds aan de Kroon hare afhankelijkheid van den volkswil voor oogen gehouden.

Het Britsche leger wordt, zooals later nog nauwkeuriger zal worden beschreven, door vrijwillige aanwerving gevormd. Het leger is dus slechts een menigte huurlingen, die op grond van een bepaald contract, waarin de wederzijdsche verplichtingen vastgesteld zijn, zich voor een reeks van jaren vrijwillig tot den militairen dienst bereid verklaard hebben.

Door de ondervinding van den Fransch-Duitschen oorlog geleerd, richtte de regering een reserve (»army reserve") op, om bij mobilisatie der troepen op een grootere sterkte te kunnen brengen. De reservisten zijn manschappen die gediend hebben en zich na afloop van hun actieven diensttijd (van meestal 7 jaren) bij contract bereid verklaren tegen betaling eener schadeloosstelling van ongeveer 30 cents per dag, om gedurende de volgende vijf jaren »in geval van nationaal gevaar of dringende noodzakelijkheid", d. i. dus zoowel in geval van oorlog als bij ernstige inwendige onlusten, aan de roepstem der regering, om weder in het active leger te komen, gehoor te geven, alsook om aan twaalfdaagsche wapenoefeningen deel te nemen. Deze hebben echter bijna nooit plaats, omdat de regering bevreesd is, dan geene legerreservisten te zullen krijgen! Zij hebben daarbij uitdrukkelijk toegestemd om evenals het staande leger ook buiten het vaderland gebruikt te kunnen worden.

De legerreserve telde op den 1n Januari 1897 78100 man, en wel:

- 4800 man garde-infanterie,
- 52500 » linie-infanterie,
- 6500 » cavalerie,

8700 man artillerie,
 2000 » genietroepen,
 3600 » van verschillende andere dienstkakken,
 doch zij is tegen het voorjaar in aantal verminderd. Deze leger-
 reserve vormt, ofschoon men niet zeker kan zijn dat alle reser-
 visten in geval van oorlog werkelijk gevolg zullen geven aan
 het oproepingsbevel, toch de eenige beduidende versterking van
 het Britsche leger bij een mobilisatie.

Het staande leger bestaat uit de volgende troepen :

A. Infanterie.

3 regimenten Garde-infanterie, waarvan twee, name-
 lijk het regiment »Grenadier Guards" en het regiment »Cold-
 stream Guards", uit drie, en het derde regiment, de »Scots
 Guards" uit twee bataljons bestaan ; evenwel is ook eene vermeer-
 dering van dit laatste regiment met één bataljon door het par-
 lement goedgekeurd en reeds in uitvoering.

De garde-bataljons vormen een afzonderlijke brigade, die
 steeds gecommandeerd moet worden door een generaal, die van
 de Garde afkomstig is. Tot nog toe was het een eenigszins
 heilige gewoonte, dat de garde-troepen slechts in geval van
 oorlog buiten het vaderland gebruikt mochten worden. Voor
 het eerst heeft men in September 1897 het ondanks den storm
 van luid protest van de pers gewaagd, een bataljon (»Grenadier
 Guards") naar Gibraltar uit te zenden.

67 Infanterie-regimenten (»territoriale regimenten") elk van
 twee bataljons met een depot. Deze voeren dikwijls de zonder-
 lingste benamingen (b.v. »Duke of Cornwall's Light Infantry",
 »Queens Own, Royal West Kent Regiment", enz.), doch zijn
 onderling geheel gelijk, niettegenstaande hunne uiteenlopende
 benamingen, die de Engelschen in hun verlangen om steeds
 aan het oude te blijven vasthouden, niet willen opgeven.

2 Jager-regimenten, het Rifle Corps", ook »King's Rifles"
 geheeten en de »Rifle Brigade", elk uit vier bataljons en een
 gemeenschappelijk depot in Winchester bestaande. De Jager-
 regimenten worden uit het geheele land gerecruceerd, doch

onderscheiden zich overigens, uitgezonderd hun donkergroene uniform, in niets van de overige infanterieregimenten.

Te zamen vormen de linietroepen der infanterie 141 bataljons elk van 8 compagnieën, van welke er drie door majoors gecommandeerd worden; zij zijn van verschillende getalsterkte, maar gelang zij in het binnenland, in Indië of in de koloniën vertoeven. Hun administratieve sterkte bedraagt in ronde getallen 800 tot 1030 hoofden (met inbegrip van 24 tot 28 officieren); *in werkelijkheid zijn zij meestal zwakker.*

De oorlogsterkte van een bataljon is 28 officieren, 51 onderofficieren, 1016 korporaals en mauschappen, te zamen 1095 hoofden met 16 voertuigen en 69 paarden (waaronder 3 pakpaarden).

De uniform der infanterie is zóó verschillend, dat wij de bijzonderheden hier voorbij moeten gaan. Alleenlijk zij hier vermeld, dat voor de groote tenue nog altijd de bekende scharlakenroode uniformjas met kraag en opslagen van verschillende kleur als een reliquie in eere gehouden wordt, welke jas bij de tenue te velde — ondanks alle daarmede strijdige nieuwere beschouwingen over de doelmatigheid dier kleur voor een bruikbare oorlogsuniform — door een eveneens scharlakenroode litawka vervangen wordt; de jagers alleen dragen donkergroene jassen. De pantalons zijn donkerblauw, doch bij de Schotsche regimenten van de bekende schotsch geruite stof. Vijf Hooglandsche regimenten dragen de bekende eigenaardige voorschoten, »kilts” genaamd, in plaats van de pantalons en lange kousen met witte slobkousen; aan de »kilts” bevinden zich groote bossen paardenhaar. Hun hoofddeksel bestaat uit de nationale schotsche muts met struisveeren en een witte of een roode staande korte pluim aan de linkerzijde. De Garde draagt de ouderwetsche hooge berenmuts (tegenwoordig een zeer practisch hoofddeksel!) met een witte of een roode pluim, de linie-regimenten kurken helmen, die met een blauwe stof overtrokken zijn en gele versierselen hebben. De blauwe veldmutsen der linie-infanterie worden bij de Garde en de bereden wapens vervangen door ronde stijve mutsen met verschillend gekleurde

randen, die zeer veel overeenkomst hebben met de Duitsche studentepetten, en bij de Schotsche regimenten door de bekende muts zonder klep (»glengarry cap»)

Elk bataljon heeft twee vaandels, die door officieren gedragen worden, waarvan het eene »Queen's Colour» genaamd, voor alle regimenten hetzelfde is (»Union Jack» met den naam van het regiment en het nummer van het bataljon); bij de garde-infanterie is het vaandel van roode zijde. Het tweede, dat regimentsvaandel heet, is van dezelfde kleur als de kraag en de opslagen van het regiment, en draagt de namen der veldslagen, waaraan het regiment heeft deelgenomen, benevens het aan het korps verleende onderscheidingsteeken, wapen en devies.

Sedert 1895 is de infanterie bewapend met het geweer Lee-Enfield, dat in de plaats van het tot op dit tijdstip in gebruik zijnde Lee-Metford geweer gekomen is. Het is een magazijn-geweer met afneembaar magazijn voor 10 patronen, in twee rijen naast elkaar, bontsluiting, 5 linksche trekken, een spoed van 33 kalibers, standvizier tot 200 yards (1 yard == 0.914 Meter), schuifvizier tot 1800 yards. Iets bijzonders is een uitholling in den kolf, die tot berging van reinigingsmiddelen dient. Het geweer, dat een tweesnijdende bajonet heeft, 40 cM. lang en 425 gram zwaar, is zonder bajonet 1.253 M. lang en weegt met ledig magazijn 4.18 KG. De 31 gram wegende patroon met messingen huls en centraal ontsteking heeft als voortdrijvend middel 1.92 gram cordit en een hard looden kogel met koper-nikkelen mantel van 13 gram. Het geweer wordt beschouwd als een juistheidswapen, dat aan alle tegenwoordige eischen voldoet. Een gedeelte der infanterie heeft Maximkanonnen, die infanteriepatronen verschietsen, een opzet tot 2500 yards hebben en 27.18 KG. wegen. Het Maximkanon, dat met een muilnier gespannen wordt, kan door één man bediend worden. Elk kanon voert 14 patroonkisten, elk met 250 tot laden gereed gemaakte patronen, mede in de kist van de daartoe ingerichte affuit, onmiddellijk onder het kanon.

In geval van oorlog wordt (sinds 1888) in het Engelsche leger een in vreedstijd niet bestaande eigenaardige wapensoort

opgericht: de bereden infanterie (»Mounted Infantry») waarvan wij thans reeds met enkele woorden melding willen maken.

De alsdan gevormde compagniën der »Mounted Infantry» bestaan uit vier sectiën, elk van 1 officier en 32 man, waartoe de bijzonder goede schutters en best geoefende manschappen genomen moeten worden, die reeds te voren daarvoor aangewezen en gedurende 2½ maand in het kamp van Aldershot in het rijden en verzorgen van paarden geoefend zijn.

Elk militair district moet zoo noodig vier van zulke sectiën leveren. De bewapening bestaat uit het infanteriegeweer en de aan het zadel bevestigde cavaleriesabel. De bereden infanterie dient voornamelijk tot ondersteuning van de cavalerie en den ophelderings- en veiligheidsdienst, moet voorwaarts gelegen belangrijke punten bijtijds bezetten en bij vliegende colonnes en meer verwijderde detacheringen gebruikt worden. Het vooruitzicht bestaat echter, dat deze troep, die vroeger eenig in zijn soort was, in beteekenis veel zal verliezen door de oprichting en het steeds toenemend gebruik van wielrijders-afdeelingen. Volgens de bestaande plannen wordt aan de cavalerie-divisiën een bataljon bereden infanterie van 8 compagniën toegevoegd, ter sterkte van 48 officieren, 1052 man, 1089 paarden, 28 voertuigen benevens een sectie Maximkanonnen van 2 stukken (die door twee paarden getrokken worden).

B. Cavalerie.

3 Garde-kurassiersregimenten (2 regimenten »Life Guards» en 1 regiment »Royal Horse Guards»), te zamen »Household-cavalerie» genaamd, die in Londen en Windsor liggen en in het buitenland niet gebruikt worden. De gewone cavalerie beslaat uit:

10 regimenten Dragonders (waarvan 7 »Dragoon Guards» heeten; zooals men weet, is keizer Wilhelm II commandant van het 1e regiment »Dragoon Guards»);

3 regimenten Huzaren;

5 regimenten Lanciers.

Van deze 28 regimenten behooren het 1e en 2e regiment dragonders tot de zware, de 13 huzaren-regimenten tot de lichte en de overige tot de middelsoort-cavalerie. De sterkte dezer cavalerie-regimenten is zeer verschillend, naar gelang zij in Indië of in het binnenland thuis behooren; van deze laatste hebben weder eenige eene grootere sterkte dan de andere. De 9 in Indië vertoevende regimenten tellen 635 man, die welke in het binnenland verblijf houden (benevens de beide regimenten in de koloniën), 682 man bij groot effectief, de andere 450 man. De garde-cavalerieregimenten hebben een afwijkende sterkte van slechts 430 man.

Opmerkelijk is het, dat inderdaad het aantal paarden geringer is dan dat der manschappen en slechts bij de regimenten in Indië dit eenigszins nabij komt. Een garde cavalerieregiment telt namelijk slechts 275 paarden, een gewoon regiment 410, bij groot, en 280 man bij klein effectief.

De oorlogssterkte van een cavalerieregiment bedraagt: 28 officieren, 52 onderofficieren, 584 korporaals en minderen, totaal, met inbegrip van den geneeskundigen dienst, 667 man en 618 paarden, 20 voertuigen met 68 trek- en 5 pakpaarden.

Met uitzondering van de »Household"-cavalerie en de beide regimenten zware dragonders, wisselen de andere regimenten cavalerie elkander af voor den dienst in het vaderland en in Indië of in de koloniën. Bij de aflossing der regimenten blijven de paarden achter, en de afgeloste regimenten worden met het achter gebleven materiaal bereden gemaakt. Alle depots der zich »abroad" bevindende regimenten zijn in Canterbury vereenigd.

Een regiment cavalerie telt 4 eskadrons, die door majoors en de oudste ritmeesters gecommandeerd worden; de overige ritmeesters doen slechts den dienst van pelotonscommandant.

De uniformen zijn zeer bont en verschillend; die der »Household"-cavalerie gelijkt op de uniform der Deutsche Gardekurassiers; de regimenten »Life Guards" hebben echter roode jassen. Deze laatste worden ook door de dragonders gedragen (met uitzondering van het 6e regiment dragonders.)

Het hoofddeksel der dragonders bestaat (behalve bij het 2e regiment dragonders, dat berenmutsen draagt) uit metalen helmen. De uniform der lanciers en der huzaren komt vrij wel met de Deutsche overeen, doch is alleen meer op effect berekend. De geheele cavalerie draagt donkerblauwe mantels. Te velde en in kleine tenue worden door de cavalerie litewken en korte buizen van de kleur der jas gedragen, en daarbij de bij de garde-infanterie reeds vermelde kleine stijve mutsen, die op de Deutsche studentenmutsen gelijken. De regimenten zijn van elkaar onderscheiden door de kleur der opslagen, bij de huzaren door die der kolbaks en pluimen. De cavalerie is bewapend met de sabel en de Martini-Metford-karabijn, aan weerszijden achter aan het zadel bevestigd. De onderofficieren en de muzikanten dragen in plaats van de karabijn den Webley-revolver. De lanciers en het voorste gelid der regimenten dragonders hebben bovendien lansen van bamboes, ter lengte van 2.85 Meter. Slechts de garde-cavalerie en de dragonderregimenten bezitten standaards.

C. Artillerie.

De in 1889 nieuw georganiseerde Engelsche artillerie vormt een afzonderlijk korps onder den ouden naam van »Royal Regiment of Artillery», ter sterkte — in ronde getallen — van 38000 man en 11000 paarden. Zij wordt als het beste wapen van het geheele leger beschouwd, en bestaat uit:

21 rijdende batterijen, met de letters A tot H aangeduid, en een gemeenschappelijk depôt in Woolwich;

87 veldbatterijen (1 tot 87) en 1 depôt;

10 bergbatterijen (1 tot 10);

93 compagnieën artillerie te voet, die in drie groote groepen verdeeld zijn, n.l. de »Eastern», »Southern» en »Western division», benevens 6 depôts (twee van elke divisie).

Hiervan bevonden zich op den 1 Januari 1897 in het buitenland ongeveer de helft van de rijdende- en van de veld-, benevens alle bergbatterijen, en van de artillerie te voet iets meer dan een derde van het geheel.

De sterkte der batterijen aan manschappen en paarden is zeer verschillend, al naar mate zij tot die van een hoogen of van een lagen vredesvoet behooren, en in het vaderland, Indië of in de overige koloniën liggen. Over het algemeen tellen de rijdende en de veldbatterijen 140 tot 170 man, de bergbatterijen 110 tot 130 man. Het aantal stukken is vier bij de batterijen van lagen, en zes bij die van hoogen vredesvoet.

De oorlogsterkte van een rijdende batterij is 5 officieren, 9 onderofficieren, 170 korporaals en manschappen, te zamen 189 hoofden en 201 paarden; die van een veldbatterij 5 officieren, 9 onderofficieren, 161 korporaals en manschappen, samen 175 hoofden en 139 paarden.

Elke batterij op oorlogsvoet heeft 6 stukken, 6 caissons, 1 smidswagen en 12 andere voertuigen; zij voert aan munitie 130 tot 138 granaatkartetsen en 6 kartetsen per kanon mede.

De veldbatterijen hebben een 15 pponder M/95 met een kaliber van 7.62 cM., de rijdende een 12-ponder van even groot kaliber (?), de bergbatterijen een stalen 7 pponder, kaliber van 6.25, (voorlader), dat uit elkaar genomen kan worden. Bovendien bestaat voor positiegeschut een 20-ponds stalen houwitsers van 12.7 cM. kaliber.

De batterijen, die door majoors gecommandeerd worden, (elk met een kapitein als plaatsvervanger) zijn zelfstandig, en worden in vredetijd, alleen wanneer zij met meer dan één in een garnizoen liggen, door een gemeenschappelijken hooger officier (luitenant-kolonel of kolonel) gecommandeerd. In oorlogstijd worden echter twee rijdende- of drie veldbatterijen tot afdeelingen samengevoegd.

De compagniën artillerie te voet zijn van zeer verschillende sterkte, al naar hare bestemming (binnen- of buitenland) en de door haar te bezetten werken. Zij tellen in het binnenland in rond getal 150 hoofden, en staan eveneens onder commando van een majoor, (met een kapitein onder dezen).

Het geschut der artillerie te voet loopt zeer uiteen.

De uniform der rijdende artillerie verschilt niet veel van die der huzaren (attila, bonten muts enz.), terwijl de veldartillerie

en die te voet een donkerblauwe jas en infanteriehelm met ronden knop dragen. De geheele artillerie draagt donkerblauwe pantalons met breede roode strepen. Het onderscheidingsteeken der artillerie is de springende granaat.

D. De Pioniers

vormen, evenals de artillerie een op zich zelf staand korps (»Corps of Royal Engineers"). Dit bestaat uit :

43 Compagniën (1 tot 43), en wel :

- 8 veld-pioniercompagniën,
- 18 vesting-pioniercompagniën,
- 11 torpedo-compagniën,
- 2 spoorwegcompagniën,
- 1 telegraaf-compagniën.

10 depot-compagniën (A tot H, M en N in Chatham);
benevens aan bijzondere troepen :

- 1 kustbataljon (van 11 sectiën),
- 1 bataljon pontonniers (van twee compagniën),
- 1 telegraaf-bataljon (van twee afdeelingen),
- 1 afdeeling luchtschippers,
- 2 veldparken;

te zamen ongeveer 900 officieren en 7000 man, daar van de hierboven vermelde troependeelen veelal slechts het vredeskader bestaat en overigens de officieren van het geniekorps in de afzonderlijke geniedistricten zelfstandige opdrachten te vervullen hebben.

In vredestand wordt aan elke infanterie-divisie een veld-pioniercompagnie van 246 man, en aan elke cavalerie-divisie een bereden pionier-detachement toegewezen.

De uniform bestaat uit de bekende roode jas (voor veld-tenuue de litewka) met blauwe kraag en opslagen, donkerblauwe pantalon met breede roode streep. De onbereden manschappen zijn evenals de infanterie bewapend en uitgerust.

E. De trein (»Army Service Corps")

bestaat uit 38 compagniën, die voor het meerendeel slechts

51 sterk zijn, en bovendien uit 2 aanvullingscompagnieën (Woolwich en Dublin). Hij is geheel in het vaderland en vereenigt door zijne bijzondere organisatie behalve het transportwezen een groot gedeelte der werkzaamheden in zich, die in Duitschland bij de intendance behooren (kazernebeheer, de zorg voor fourage, en verpleging, legeruitrusting enz.). De uniform is een donker blauwe jas met witte kraag, donkerblauwe pantalon met witte biezen en de artilleriehelm met ronden knop. In den oorlog worden de afzonderlijke zelfstandig georganiseerde oorlogscompagnieën aan de hoogere commando's toegewezen.

F. Het korps hospitaalsoldaten (»Medicinal Staff«)

bestaat uit 19 compagnieën met een depôt van zeer nuteenlopende sterkte; in oorlogstijd wordt aan elke infanterie- en cavaleriebrigade een hospitaaldetachement van 69 man toegewezen. Het legerkorps verkrijgt tien, en een cavaleriedivisie drie veldlazaretten, elk voor 100 zieken.

G. Verder bestaan nog aan korpsen en diensttakken: 10 compagnieën en een depôt van het korps artillerie-werklieden (»Ordnance Corps«), het korps betaalmeeesters, het korps paardenartsen, de veldgendarmeerie en — alleen in geval van oorlog — de veldpost en een sein-korps, welke beide laatste in vreedetijd niet opgericht worden.

In het geheel telde het Engelsche staande leger op den 1n Januari 1897: 149 bataljons infanterie (waaronder de garde) met 70 depôts, 124 eskadrons cavalerie, 214 batterijen en compagnieën artillerie, 53 compagnieën pioniers, 40 trein-compagnieën, tot een gezamenlijke sterkte in ronde cijfers van 10100 officieren, met inbegrip van die der staven, 215000 onderofficieren en manschappen, 27000 paarden en 650 stukken geschut. Daarvan waren:

a. in het moederland 71 bataljons, 76 eskadrons, 89 batterijen en compagnieën, 36 pionier- en 40 trein-compagnieën;

b. in Indië 50 bataljons, 36 eskadrons, 85 batterijen en compagnieën en 1 pionier-bataljon;

c. in de overige koloniën 28 bataljons, 12 eskadrons, 40 batterijen en compagnieën en 16 pionier-compagnieën.

Militie.

Naast het staande leger en zijn reserve berust de weerkracht van het land op strijdkrachten, die de Engelsche hulptroepen (*»Auxiliary Forces»*) noemen, namelijk uit de militie met reserve en de vrijwilligers (*»Volunteers»*) en de *»Yeomanry»*, die als vrijwillige cavalerie beschouwd kan worden.

De militiedienst door de Engelschen bij voorkeur als hunne *»constitutioneele strijdkracht»* aangemerkt, omdat haar ontstaan dagteekent van de oudste tijden der vrijzinnige ontwikkeling van het land, of ook wel als hunne tweede verdedigingslinie, om de beteekenis nit te laten komen, die men er (zeer optimistisch) in geval van oorlog aan toekent.

Zonder hier nader in te gaan op de historische ontwikkeling van de militie, welker oorsprong in den tijd van Alfred den Groote gezocht moet worden, zij hier alleen vermeld, dat hare tegenwoordige organisatie berust op de militiebepalingen van 1802 (voor Ierland van 1809), waarin het oude grondbeginsel van den algemeenen dienstplicht van iederen Brit in zooverre behouden is gebleven, dat elk jaar de verplichting om zich aan te geven uitdrukkelijk door *»de acte van uitstel»* (van 1829) voor den tijd van één jaar buiten werking gesteld moet worden. Aan den anderen kant denkt echter geen enkele Brit meer aan de mogelijkheid, dat de militie anders samengesteld kan worden dan sedert 1852 regel is, namelijk door middel van aanwerving op contract. Alleen in het geval, dat het voor elk graafschap vastgestelde contingent aan rekruten der militie, niet door aanwerving te verkrijgen zou zijn, zou de regeering teruggaan tot het stelsel van loting onder den voor den krijgsdienst geschikten (met plaatsvervanging). Tegen een matig handgeld van een pond en een even groote toelage op de soldij bij elke jaarlijksche oproeping voor oefening, worden thans militie-rekruten gevonden, die zich op den leeftijd van 17 tot

45 jaar in de militieregimenten van hun graafschap bereid verklaren tot een zesjarigen dienstplicht, die dan telkens om de 4 jaar tot op het 45e levensjaar verlengd kon worden. De eerste oefening duurt 56 dagen, waarna de natuurlijk zoowel disciplinair als militair volkomen ongeschikte manschappen weer naar huis gezonden worden, om nog slechts voor jaarlijksche oefeningen van vier weken terug te komen.

De militie mag slechts tot verdediging van het vaderland, doch met hare toestemming ook op de eilanden in het Kanaal en verder in Gibraltar en Malta gebruikt worden. De officieren, onderofficieren en soldaten der militie mogen ook onder bepaalde voorwaarden met toestemming der commandanten, na een zekeren dienstdtijd, in de linietroepen van hun wapen overgaan, zoodat zij eenigermate ook het staande leger aanvullen, evenals dit omgekeerd door overgang zijner manschappen na vervulden dienstplicht, als het ware een reservoir voor de militie is. In 1896 hebben 12643 man, dus bijna de helft van de organieke sterkte aan rekruten van het staande leger, van deze vergunning gebruik gemaakt. Volgens de organisatie moet de militie 139,796 man sterk zijn; zij telde echter op den 1n Januari 1897 slechts 117,773 man, en bleef dus bijna 17000 man onder de berekening, en slechts 98716 man volgden bovengenoemde jaarlijksche oefening.

Sedert 1867 bezit de militie een militiereserve, welke uit die manschappen der militie bestaat, die na afloop van hunnen bij contract vastgestelden dienstplicht bij de militie, zich tegen betaling van een pond per jaar verbinden om in geval van oorlog op dezelfde wijze als de legerreserve het staande leger te versterken.

Daardoor vormt de zoogenaamde »militiereserve» eene niet veel beteekenende versterking van het staande leger in geval van mobilisatie, en kan zij zoo wat vergeleken worden met de vroegere »Ersatzreservisten» in Deutschland.

De sterkte dezer militiereserve, waarbij de leeftijdsgrens op 39 jaar gesteld is, is gering. Zij telde op den 1n Januari 1897 30374 man.

Zooals wij reeds gezegd hebben, vormen 1 tot 4 militiebataljons met 2 liniebataljons een »territoriaal regiment», ofschoon het regimentsverband eigenlijk slechts in naam bestaat.

In het geheel zijn er 126 militie-bataljons van een zeer verschillend aantal compagnieën (4 tot 12, gemiddeld 8). De bataljons, die de nummers 3, 4 euz. en den naam van het betrokken linieregiment voeren, hebben als toevoeging daarbij tevens het woord »militie», b.v. »3 Battalion Edinburgh Light Infantry Militia». Zij zijn van verschillende sterkte (als gevolg van het uiteenlopend aantal compagnieën) en tellen 670 à 1350, gemiddeld 1000 man. Bij elk bataljon, dat door een kolonel of een luitenant-kolonel gecommandeerd wordt, wien (afhankelijk van het aantal compagnieën) 1 of 2 majoors ter zijde staan, behoort een zoogenaamde vaste staf, die door de geregelde bataljons van het territoriale regiment op een sterkte van 2 officieren en 16—40 onderofficieren en muzikanten gebracht wordt, en die ook belast is met de opleiding der rekruten voor de militie-bataljons in het depôt van het territoriale regiment. Zoowel de uniform als de uitrusting en bewapening der infanterie zijn de zelfde als die van het staande leger, doch de manschappen dragen naast den naam van het regiment het nummer van het bataljon op de schouderbedekkingen.

Behalve de 126 bataljons infanterie telt de militie 32 bataljons artillerie te voet (waarvan 4 bij de oostelijke, 19 bij de zuidelijke en 9 bij de westelijke divisie van het staande leger behooren), eveneens van zeer verschillende sterkte (3 tot 8 compagnieën), in het geheel 181 compagnieën, vaste staven, kleeding, bewapening en uitrusting als bij het staande leger. Verder zijn er nog: 2 vesting-pionier-bataljons (een van 8 en een van 4 compagnieën) benevens 10 torpedo-afdelingen, die in de voornaamste havenplaatsen aan de zuidkust van Engeland in garnizoen liggen en daarnaar genoemd worden.

De pionier-bataljons hebben dezelfde organisatie als de infanterie-bataljons en eveneens dergelijke vaste staven als deze. De compagnieën zijn gemiddeld 100 man sterk

De torpedo-afdeelingen hebben verschillende sterkte, en hare vaste staven bestaan uit 5 tot 10 onderofficieren en muzikanten. De sterkte van de torpedo-afdeeling is 4—7 officieren en 41—90 militie-soldaten en onderofficieren. De uniform, uitrusting en bewapening zijn dezelfde als die der geregelde pioniertroepen.

Het personeel van den geneeskundigen dienst der militie bestaat uit 4 compagnieën en telt in het geheel 9 officieren en 400 man. Kleeding enz. als bij het vaste korps hospitaalsoldaten.

Alle officieren der militietroepen dragen op de schouderbedekkingen een „M” ter onderscheiding van die van de linietroepen. Bovendien is er eene op bijzondere wijze georganiseerde „militie der eilanden in de koloniën”, die uit 3 artillerie- en 6 infanterie-bataljons bestaat, en die wij hier verder laten rusten, verder eene bijzondere „koloniale militie” op de eilanden Malta en Bermuda, ter sterkte van een bataljon infanterie (10 compagnieën) en een torpedo-afdeeling op het eerstgenoemde, en een compagnie artillerie met een torpedo-afdeeling op het laatstgenoemd eiland.

Cavalerie bestaat bij de militie niet. De veelal als zoodanig beschouwde „yeomanry”-cavalerie moet eerder tot de vrijwilligers gerekend worden te behooren, waartoe wij thans overgaan.

De vrijwilligers.

De vrijwilligers („volunteers”) vormen den trots van het geheele land, het voorwerp der hoogste belangstelling en der grootste waardeering voor de groote menigte en het ideaal van een nationaal leger voor iederen „vrij geboren” Engelschman en Schot. Deze instelling, die Ierland niet bezit, vindt haar oorsprong in de thans nog — wat den naam betreft — bestaande „Honorable Artillery Company” van Londen uit den tijd van Hendrik VIII. Haar bestaan in den tegenwoordigen vorm dankt zij echter aan de nationale geestdrift van het jaar 1803, toen Napoleon het plan opvatte om op den Britschen bodem een inval te doen.

Volgens onze tegenwoordige begrippen van legerorganisatie, militaire waarde en soldaat zijn, is echter het veel geprezen korps »volunteers», dat numeriek bijna de helft van de gezamenlijke weermacht van het land uitmaakt, in werkelijkheid niets anders als een eenigszins gemoderniseerd overblijfsel van de oude burgerwachten, schutterkorpsen en dergelijke. Zijn waarde in geval van nood is feitelijk bijna gelijk nul, omdat het geen innerlijke kracht, geen oorlogsopleiding, geen militaire discipline en behoorlijke aanvoering heeft, en slechts voor een bont en kostbaar speelgoed voor de gegoede standen der natie kon gelden.

Enkele woorden zullen voldoende zijn, om de juistheid van dit oordeel voldoende aan te toonen.

Iedere Engelschman en Schot tusschen den 17- en 50-jarigen leeftijd, kan zich — mits voldoende aan een bepaalde lichaamsmaat — als hij wil, bij een der bestaande korpsen aanmelden, en het eveneens naar verkiezing weder verlaten; dit laatste echter met inachtneming van een 14 daagschen termijn van opzegging. De organisatie berust zoowel in het algemeen als in de bijzonderheden op de meest volslagen vrijheid, en zoo regelt elk vrijwilligerkorps, dat na kennisgeving aan de bevoegde autoriteit geformeerd wordt, al zijne zaken, kleeding, bevoorring, dienst, volkomen zelfstandig. De noodzakelijke kosten brengt het betrokken korps ook wel zelf op, doch de staat betaalt een zekere toelage (»capitation grant»), die zich naar de sterkte regelt, doch ophoudt als bij de inspecties en parades niet minstens twee derde en bij de jaarlijksche brigade-oefeningen (»pic-nic-manoeuvres») niet minstens de helft der ingeschreven leden aanwezig is.

Daar de officieren en de »eereleden» het meeste in de kosten moeten bijdragen, bevinden zich onder dezen voor het meeren slechts welgestelde personen, en het aantal »honorary membres» is bij vele korpsen opvallend groot. De opleiding is zoo slecht als maar denkbaar is; exercitiën hebben in de eerste beide jaren slechts hoogstens gedurende 30 dagen en daarna slechts 9 dagen per jaar plaats, en dan uog alleen 's avonds gedurende

een of meer uren. Bovendien moeten de vrijwilligers jaarlijks een schietcursus volgen, maar wegens gemis aan voldoende schietbanen heeft de schietopleiding, die slechts bij wijze van sport gegeven wordt en waarbij het jaarlijksche prijsschieten de hoofdzaak vormt, slechts twijfelachtige en en nergens oorlogswaarde. De discipline is daarbij treurig. Ofschoon volgens de bepalingen de militaire strafwetten gedurende de oefentijd van kracht zijn, worden zij toch eigenlijk nooit toegepast, en legt de commandant van het vrijwilligerkorps liever op grond van daarbij gemaakte bepalingen meestal slechts geldstraffen op, zelfs voor de grofste overtredingen tegen de krijgstucht en de subordination. Als het gepleegde feit echter zeer ernstig is (b. v. daden van geweld tegenover een meerdere, enz.), dan wordt de plechtige verwijdering als hoogste cerestraf toegepast.

De kortste dienstverbintenis bij het vrijwilligerkorps bedraagt 3 jaar; gaat een lid echter vroeger weg, zoo kan hij slechts volgens het burgerrecht wegens vergoeding van verbruikte eigendommen van het korps (uniformen, wapens, exercitieloodsen, schietbaan enz.) gedagvaard worden. Een ander middel om hem in dienst te houden bestaat er niet.

De »volunteers» kunnen door de regering bij oorlogsgevaar tot verdediging van den vaderlandschen bodem opgeroepen worden, en ook gedeeltelijk door de burgerautoriteit in geval van burgeronlusten, tot ondersteuning van de politie met hunne wapens worden gerequireerd.

Deze strijdmacht, die op dit oogenblik ongeveer 230.000 1) leden (op den 1n November 1896 229034 met inbegrip van 7815 officieren) telt, vormt het gedeelte der verdedigende kracht van het land, waarop Engeland zich steeds trotsch en zegevierend beroept, wanneer zich in het eigen of in het buitenland enkele stemmen verheffen om aan te toonen, dat onder bepaalde omstandigheden de vloot niet zoo vast als volkomen vertrouwbare

---

1) Aanmerking. Behalve deze werkelijke vrijwilligers, »efficients» genaamd, zijn er nog ongeveer 7000 »honorary members», die geen oogenblik dienst doen, doch het recht hebben de uniform te dragen om er mede te pronken.

bescherming voor de uitgestrekte kust van het groote, geheel door zeeën omgeven koninkrijk, beschouwd kan worden, en dat een bekwame tegenstander onder gunstige omstandigheden in den tegenwoordigen tijd misschien wel eens een landing zou kunnen ondernemen, waartegen het zwakke actieve kader, dat alleen alsdan in het land zou wezen (omdat het beste materiaal in dat geval tot verdediging der koloniën uitgezonden zou zijn) nauwelijks krachtigen tegenstand zou kunnen bieden. Het troetelkind der Engelsche natie, het »volunteer» leger, zou dan wel (ten minste volgens de verzekeringen van bijna de geheele nationale pers) spoedig met den vermetelen vijand, die zoo iets ongehoords zou willen ondernemen, afrekenen. In werkelijkheid zou er echter in dat geval geen »volunteer» leger bestaan, doch hier en daar slechts zwakke uniformdragende korpsen, die wegens gemis aan bekwame leiding en oefening, trots alle persoonlijke dapperheid, niets zouden uitvoeren en ook niets zouden kunnen uitvoeren — en in geen geval Londen zouden kunnen vrijwaren tegen een inneming door den vijand hetgeen tevens het einde van den oorlog zou beteekenen.

Indien met de Engelschen ook vele vreemde toeschouwers na groote parades enz. zich niet ongunstig uitlaten over het militaire voorkomen van vele vrijwilliger korpsen, dan komt dat meestal daardoor, dat de lichamelijke bedrevenheid van den krachtigen sportlievenden Brit en Schot hem in staat stelt om eenmaal in ferme houding voorbij te marcheeren, om den een of ander hulde te betuigen en daarbij zelf door de verbaasde menigte gehuldigd te worden, waarbij de goede indruk der krachtige mannengestalten natuurlijk door de bonte weinig gebruikte uniformen verhoogd wordt.

Uit den aard der zaak blijkt bij zulke gelegenheden niet, hoe het met den inwendigen toestand van het korps gesteld is, wat oorlogswaarde en discipline betreft.

Dat ook vele iets verder ziende Britsche officieren niet kunnen instemmen met de gebruikelijke bewonderingskreten der zeker verreweg grootste meerderheid, bewijzen talrijke opstellen in militaire tijdschriften en voordrachten in militaire vereeni-

gingen, die echter nog altijd zoo voorzichtig mogelijk de moeilijkheden vermijden, om zich niet het misnoegen der groote menigte op den hals te halen. Daardoor komt het ook, dat in de laatste jaren de regeering zoo menigmaal eene verbetering der organisatie toegezegd heeft, om de woordvoerders der oppositie tevreden te stellen, doch dat geen wijziging van teekenis in de legerinstellingen heeft plaats gehad.

De „volunteers" bestaan uit de volgende korpsen :

Infanterie.

216 Jagerbataljons, welker indeeling in compagnieën in verband met de plaatselijke omstandigheden verschillend is (1—23), doch meestal 8—10 compagnieën tellen. Elk bataljon heeft voor de opleiding een kleinen vasten staf van een kapitein, een sergeant-majoor en enkele sergeanten, die door het linie-bataljon van het betrokken territoriale regiment geleverd wordt, in welks distrikt zich dat vrijwilliger-bataljon bevindt en waarvan zij ook den naam met een bijzonder nummer en bepaalde aanduiding als „volunteer"-bataljon dragen. De sterkte der bataljons is naar gelang van het aantal compagnieën zeer verschillend; in het algemeen heeft een compagnie ongeveer 100 man.

De bataljons zijn in 33 brigades, elk van 4—10 (gemiddeld 5—6) bataljons samengevoegd. Van daar dat de sterkte der brigades tusschen 1500 en 15000 man afwisselt.

De uniform is zeer uiteenlopend (meestal groen of grijs); eenigen tijd geleden is van regeeringswege gelast, dat zij in 't algemeen de uniform van hun territoriaal regiment moeten dragen met een „V." op de schouderbedekkingen en blanke knopen. Thans hebben 129 bataljons roode, 53 groene en 33 grijze uniformen. De uitrusting is dezelfde als die der linieinfanterie. In het afgelopen jaar is ook de bewapening met het infanteriegeweer der linietroepen overal ingevoerd. Groot is het aantal wielrijders in de bataljons, die zelfstandige detachementen vormen, en één bataljon, het 26e (Middlesx) bestaat daar geheel uit. De „volunteer"-korpsen bezitten, als zelf aangeschaft eigendom, 4 snelvuurkanonnen.

De cavalerie der »volunteers» bestaat slechts uit vijf zwakke »troops» lichte ruitery, van samen nog geen 300 man, die zich in Schotland bevinden.

Hunne kleeding is die der gewone huzaren, de uitrusting en bewapening dezelfde als die geregelde dragonders.

De artillerie bestaat uit 66 bataljons van verschillende sterkte (1—17 compagnieën); de compagnieën zijn gewoonlijk 80 man sterk. De vaste staven hebben dezelfde sterkte als die bij de infanterie-bataljons. Van de bataljons zijn 25 geheel en al artillerie te voet; de overige leveren in 't geheel 98 positie-batterijen, en wel:

23	bataljons	elk	1—3,	samen	29	batterijen,
18	»	»	3—5,	»	69	»

Een positie-batterij heeft 160 man en bestaat uit 16 ponders-voorlaadgeschut, en als zij tot de bezetting van vestingen behoort, uit achterlaadkanonnen van 40 pond. De eerste tellen in vredestd elk vier stukken en twee munitievoertuigen, de laatste vier stukken en zes munitievoertuigen.

Kleding in 't algemeen als die der artillerie van het staande leger, doch met blanke knopen.

Aan Pioniers bezitten de vrijwilligers 20 pionier-bataljons van verschillende sterkte (1—10 compagnieën) en ongeveer dezelfde samenstelling als een »volunteer»-infanterie-bataljon,

zeven torpedo-afdelingen, meestal van drie compagnieën en een officierskorps van spoorwegambtenaren (110 officieren).

Kleding, bewapening enz. overeenkomstig die der andere pioniers, blanke knopen en witte lissen.

Het hospitaalkorps is samengesteld uit een vasten staf en 14 hospitaal-compagnieën van 100 man, die in oorlogstijd bij de 33 »volunteer»-brigades ingedeeld worden. Kleding enz. als bij den geneeskundigen dienst van de linietroepen; als kenmerkend onderscheidingsteeken weder de blanke knopen en witte lissen.

Trein bezitten de »volunteers» niet, wat uit den aard

der zaak op zich zelf reeds hun oorlogsbruikbaarheid zeer verminderen moet.

Een bijzondere en eerste plaats onder de vrijwilligers van het rijk neemt het oudste korps daarvan, de »Honourable Artillery Company of London" in, die, door de meest gegoede burgers der hoofdstad gevormd, een rijdende en een veld-batterij alsmede een bataljon infanterie vormt, en van elke ondersteuning van den staat afstand doet. Haar uniform is dezelfde als die der gewone artillerie, respectievelijk garde-infanterie.

Een toevoegsel van de »volunteers" vormen de zoogenaamde kadettenbataljons en — korpsen, dat zijn scholierstroepen, die uit de volksscholen gerecruteerd worden, en waaruit het materiaal voor de onderofficieren der »volunteers" moet worden voorbereid. Naar men zegt, zouden zij thans 70000 knapen van 14 tot 17-jarigen leeftijd beschikbaar hebben.

De »Yeomanry".

Een ander soort »volunteers" en in militaire waarde ook slechts weinig hooger te schatten, wordt door de »Yeomanry" gevormd, zooals wij reeds zeiden, een soort bereden vrijwilligerskorps, daar de »volunteers" alleen infanterie, artillerie, pioniers en hospitaaltroepen, benevens slechts drie eskadrons ruitery van te zamen ongeveer 250 man, bezitten.

De »Yeomanry", een van den aanvang der 18e eeuw dagteekenende troep, bestaat hoofdzakelijk uit kleine grondbezitters en pachters tusschen den 17 en 40-jarigen leeftijd, die zichzelf bereden maken, en zoowel voor den garnizoensdienst in geval van een buitenlandschen oorlog als tot het onderdrukken van burgeronlusten onder de wapens geroepen kunnen worden.

Bovendien rust op de »Yeomanry" van oudsher de verplichting om den monarch te vergezellen op zijn reis door het land.

Haar militaire bruikbaarheid komt volgens de algemeene opinie in geval van nood alleen in aanmerking voor den ordonnansen- en verkenningsdienst en hoogstens bovendien, daar

zij in het gevecht te voet geoefend wordt, voor den kleinen oorlog, daar zij te weinig militair gevormd is. Zij oefent zich jaarlijks nl. slechts gedurende 14 dagen, die niet eens op elkaar behooren te volgen, en wordt om de drie jaar voor een zesdaagsche brigade-oefening opgeroepen.

De regering geeft aan de vrijwillig gevormde regimenten kleine toelagen voor elken oefeningsdag, naar de sterkte op dat tijdstip berekend, en voor elk lid een onderstand voor uitrusting voor eenmaal van 36 gulden. Elk »Yeoman" is volkomen vrij om dienst te nemen en weer weg te gaan (dit laatste zelfs zonder aan een bepaalden opzeggingstermijn gebonden te zijn).

In het jaar 1893 gereorganiseerd, telde de gezamenlijke »Yeoman"-cavalerie op den 1n Januari 1897 10342 man en was zij in 38 regimenten van zeer verschillende sterkte (elk van 1—4 eskadrons), te zamen 108 eskadrons, geformeerd. De regimenten zijn in 18 brigades vereenigd, die naar het model van de geregelde dragonders of huzaren gekleed en bewapend zijn, zonder echter de lans te dragen.

De aanvulling van het leger.

A. Minderen.

Deze vindt, zooals reeds gezegd is, voor het staande leger uitsluitend door vrijwillige dienstneming plaats, waartoe geheel Groot-Britannië in een aantal recruteeringsdistricten verdeeld is, aan elk waarvan eenige regimentsdistricten toebedeeld zijn. De wervingsaangelegenheden, waarmede een over het geheele land verdeeld werfpersonnel belast is, behooren tot de bemoeiingen van de vaste staven der militie en »volunteers" en van het »regimentsdepôt". Overal zijn in de spoorwegstations, op de openbare pleinen, aanplakplaatsen, heiningen en muren aanlokkelijke plakaten aangebracht, die, in den regel garde-cavalerie of -infanterie in schitterende uniform afbeeldende, tot dienstneming uitnoodigen; door middel van advertentiën in de couranten zoekt men jonge mannen »voor zeer geschikte en

goed betaalde bezigheden", d. i. voor dienstneming in het leger; de legerreservisten ontvangen voorts een premie voor elken nieuweling, die zij ten gevolge van hunne aanbevelende afschildering van het soldatenleven aanbrengen; in alle postkantoren kunnen gratis gunstige beschrijvingen van het leven in het leger ontvangen worden. Zoo verkrijgt men allengs het noodzakelijkste menschenmateriaal, dat echter nooit geheel aan de behoefte beantwoordt, en hoe beter de economische toestand is, des te treuriger luidt het jaarlijksch rapport van den »recruteeringsgeneraal". In het jaar 1897 werden in rond getal 35000 man aangeworven, dat is ongeveer 6000 man meer dan in het voorafgaande jaar (1896: 28532 man).

Iedereen moet bij zijne aanmelding om tot het leger toe te treden zich opgeven voor den langen of den korten dienstdienst; de eerste duurt 12 jaar, de laatste, naar gelang van het wapen, 3 of (meestal) 7 jaar onder de wapenen en 9, respectievelijk 5 jaar bij de reserve.

De vereischte maat overtreft die bij het Duitsche leger niet onbeduidend; zoo is voor de garde-infanterie een minimum van 1.72, voor de linie-infanterie van 1.61 aangegeven, doch men houdt zich daaraan al even weinig streng als aan den leeftijd, die volgens de bepalingen niet onder de 18 en boven de 25 jaar mag zijn, terwijl toch zonder bezwaar 17-jarige jongelieden ja zelfs knapen van 14 tot 16 jaar (dezen als muzikanten en werkers) aangeworven worden. Ook knijpt men overal gaarne een oog toe, als de recruut, die zijn doopacte niet behoeft te toonen, zijn leeftijd 1 of 2 jaar hooger aangeeft. Anders zou toch het verschil tusschen de werkelijke en de meestal grootere betalingssterkte nog aanzienlijker worden.

De klacht over het groot aantal lichamelijke als ten eenenmale onvoldoend aangeduide soldaten keert sedert lang geregeld in het parlement en in de pers van Engeland terug, en terecht wijst men er op, dat, daar bijna alle oudere en krachtigere mannen na verkregen opleiding naar de koloniën gezonden moeten worden, in het binnenland zelf slechts halve kinderen en zwakken overblijven, wier waarde bij een

eventueelen Europeeschen oorlog niet overschat moet worden.

Binnen de eerste drie maanden kan de ingelijfde zoo noodig zich tegen betaling van 200 mark van den op zich genomen dienstplicht loskopen.

Zeer nadeelig voor de recruteering is de geringe zorg, die men van staatswege wijdt aan den ontslagen soldaat na zijn 12-jarigen diensttijd, nadat hij alzoo zijne beste jaren voor den staat opgeofferd heeft en bezwaarlijk nog een goede betrekking vinden kan. Doordat hier evenals overal het beginsel gehuldigd wordt, ieder aan zijn eigen krachten over te laten, is er van staatsinmenging weinig te merken en de vrijwillig daartoe in het land opgerichte genootschappen tot verzorging van gewezen soldaten hebben tot nog toe weinig resultaten opgeleverd.

Gedurende zijn diensttijd heeft de Engelsche soldaat het niet slecht. Het drukkende van een krachtige oorlogsopleiding in korten tijd kent hij niet; zijn dagelijkse dienst bestaat in eenige uren werktuigelijk exerceeren, wachtdienst, schieten en schoolonderwijs. Gedurende een groot gedeelte van den dag is hij zijn eigen meester en kan hij in de stad of in de omstreken van zijn garnizoen wandelen, tenzij hij er de voorkeur aan geeft de draukhuizen op te zoeken. De dranklust is een der meest verbreide ondeugden in het Engelsche leger, waartegen tot nog toe alle middelen vergeefsch waren. In 1896 werden in het Engelsche leger in ronde cijfers 15000 gevallen disciplinair bestraft (d. w. z. met geldboete!); buitendien behandelden de krijgsraden nog over de 1600 gevallen, terwijl slechts de zwaarste vergripen dezer soort over het algemeen aan bestraffing onderworpen worden. Men beproeft het thans met de verbreiding van den matigheidsbond, welks ledental inderdaad in het Engelsche leger sterk toeneemt.

De betaling van den Engelschen soldaat is volgens onze begrippen buitengewoon hoog, daar hij dagelijks, naar gelang van het wapen f 0.60 (bij de linie-infanterie) tot f 1.08 (bij de garde-cavalerie) ontvangt en bovendien een bedrag van 36 gulden, dat jaarlijks tot aan zijn ontslag op zijn rekening te goed wordt geschreven. Na een zekeren drachttijd wordt verder

de geleverde kleeding het volledig eigendom van den soldaat.

De huisvesting in groote luchtige kazernes, volgens het bekende bloksysteem, met cantines, waschklokalen, leeszalen met bibliotheek en alle mogelijke afwisseling, ja zelfs woningen voor gehuwde soldaten, is even goed als zijn dagelijksche verpleging overvloedig is. Deze laatste bestaat uit drie maaltijden, namelijk 's morgens koffie met melk en suiker, en brood met boter en vleesch; 's middags vleesch met groenten en dikwijls bovendien meelspijzen; 's avonds thee met melk en en suiker, boter en soms ook worst, enz.

Misschien draagt het goede leven in vereeniging met den weinigen dienst er toe bij, dat de discipline in het leger zooveel te wenschen overlaat. Niet zelden vermelden zelfs Engelsche couranten bijkans ongelooflijke voorvallen, hoe geheele compagnieën en eskadrons, ja zelfs gardetroepen eenvoudig aan het muiten slaan, zich tot een groote oproerige »strike" vereenigen (waartoe zij zich waarschijnlijk gerechtigd achten door de overeenkomst tusschen hunnen dienst en elk ander soort arbeid), zelfs den officieren op ruimoerige wijze gehoorzaamheid weigeren, paardentuig van geheele troependeelen vernielen, den toegang tot kazernegebouwen voor hunne meerderen afsluiten, enz. Zelfs in Indië, waarheen toch de beste troepen gezonden worden, is het eenigen tijd geleden voorgekomen, dat een beroemd Engelsch regiment, in plaats van het bevel op te volgen, om verder te marcheerden, eenvoudig op eigen gelegenheid een kamp opsloeg. De bestraffingen voor dergelijke vergrijpen vallen in zulke gevallen, alleen om geen afschrik voor de recruteering te wekken en om een openlijk schandaal te vermijden, meestal niet al te streng uit. Eenige raddraaiers worden gestraft, doch dikwijls wordt hun spoedig genade geschonken, de overigen worden gewoonlijk op een appél slechts ernstig vermaand en in het ernstigste geval worden geheele troependeelen somtijds (voor korten tijd) bij wijze van straf, naar verafgelegen koloniën gezonden. Overigens zijn, nadat sedert 1881 de lijfstraffen in het leger afgeschaft zijn, de straffen, die de militaire wetten tot handhaving der discipline aangeven, op zich zelf in het ge-

heel niet te zacht, doch men past ze alleen te weinig toe. Het grootste euvel in het leger is de desertie. Het aantal van hen, die uit de gelederen wegllopen, is zeer groot: in 1896 kwamen er meer dan 3300 gevallen van voor, zonder nog de ongeoorloofde afwezigheid mede te rekenen. Ook komt het geval dikwijls voor van verlaten van het eene en nieuwe dienstneming bij een ander korps, om zich zoo op bedrieglijke wijze in het bezit van het handgeld te stellen.

Om den goeden geest te bevorderen en de krijgstuicht te verbeteren, worden niterlijke onderscheidingsteekenen gegeven, die in »chevrons voor goed gedrag" op de uniformjas, toelage op de soldij, en eindelijk zelfs in een medaille voor goed gedrag bestaan, waaraan een geldpremie na volbrachten dienstdtijd verbonden is. Ook is sedert kort het middel van vervroegd ontslag uit de legerreserve als belooning voor goed gedrag in toepassing gebracht. Na 21-jarigen dienst krijgt de soldaat een klein pensioen.

De stof, waaruit de minderen van het Engelsche huurleger genomen worden, is in de laatste jaren, vergeleken bij vroeger, ongetwijfeld beter geworden. Nochtans ligt het in den aard der zaak, dat zij altijd van een minder gehalte blijven zal, daar de werkzame, flinke, eenigszins ontwikkelde jonge burgers niet zoo licht als verongelukte dengnieten, arbeiders zonder werk en ambtenaren zonder plaats, hun laatste hoop bij de wervers zoeken. Het geringe aanzien, waarin ondanks alle schoone woorden in het parlement en in de pers over »our gallant army" de gewone soldaat, ja zelfs de onderofficieren staan, blijkt reeds daaruit, dat in vele der betere restauraties, theaters en uitspanningslokalen aan deze leden van het leger in uniform geen toegang verleend wordt, en alle pogingen der militaire autoriteiten, om den soldaten een hooger standpunt in de oogen van de burgerij te doen innemen, zijn tot nog toe niet met goed gevolg bekroond.

B. Onderofficieren (»noncommissioned officers")

zijn in 10 klassen verdeeld, waarvan de vice-korporaal (»lance-corporal"), die ongeveer met de Duitsche »Gefreiten" overeen-

komt, de laagste vormt. Tusschen de onderofficieren en de eigenlijke officieren staat de klasse der »warrant"-officieren, die hieronder nog besproken zullen worden. De bevordering tot aan den graad van sergeant geschiedt volgens ouderdom in dienst, tot sergeant-majoor (»colour-sergent") daarentegen zonder daarmede rekening te houden, naar vrije keuze door den commandant van het troependeel, op de voordracht van den compagnies-, eskadrons- en batterij-commandant. De bevordering moet niet alleen gegrond zijn op de overtuiging der practische bruikbaar- en betrouwbaarheid, maar ook op die eener bepaalde wetenschappelijke vorming, die bereikt wordt door het verkrijgen van een getuigschrift daaromtrent van de kaderschool. De onderofficieren, van sergeant af, hebben hun eigen »mess" in de kazerne, een soort sociëteit, op de manier der officiers-casino's; verder tracht men door de toekenning van een tamelijk hooge soldij van 1.50 gulden voor de sergeanten der infanterie, de betrekking aantrekkelijk te maken en tevens het gezag der onderofficieren te vergrooten, daar zij dikwerf de officieren vervangen moeten en vele diensten zelfstandig leiden, die men in het Deutsche leger slechts aan officieren zou toevertrouwen.

De onderofficieren hebben, evenals de officieren, leeftijds-grenzen en recht op pensioen. De distinctieven van hun graad zijn zeer verschillend en bestaan hoofdzakelijk uit een tot vier chevrons op de rechtermouw van de jas.

C. Officieren.

Het Engelsche leger is het eenige, dat, evenals het Deutsche, het van belang acht, dat het officierskorps in zijn opvattingen, vorming, opleiding en maatschappelijke afkomst zich door eenheid kenmerkt, en slechts »gentlemen" onder zijn leden telt. Vroegere onderofficieren en »warrant-officers" kunnen slechts als »quartermaster" (kwartiermeester) of »ridingmaster" (onderwijzer in de rijkunst) den officiersrang bekleeden; van de betere en meest ervaren onderofficieren heeft men de reeds vermelde betrekking van »warrant-officer".

Men kan de laatste misschien het beste aanduiden met den naam van »dienstdoende officieren», daar zij geene koninklijke aanstelling, doch slechts van het ministerie van oorlog een benoeming krijgen. Daartoe behooren bv. de regiments-opperwachmeesters, respectievelijk eerste sergeant-majours bij de infanterie, de kapelmeeesters, de onderwijzers op de kaderscholen, de geweer-makers e. a. Het grootste gedeelte der »warrant"-officiëren is in bureaux en technische inrichtingen werkzaam. De beste elementen onder hen worden veelal tot kwartiermeester, onderwijzer in het paardrijden en tot luitenant bij den districtsstaf bevorderd.

De werkelijke officieren, wier individueele functiën van tweede-luitenant tot »field-marshal» (waarvan er van tijd tot tijd niet minder dan acht in het Engelsche leger zijn) geheel overeenkomen met onze toestanden, zijn voor twee derden afkomstig of (voor infanterie en cavalerie) uit de »Royal Military College», een militaire inrichting van onderwijs, die gevoegelijk met ons cadettenkorps te vergelijken is en 360 leerlingen bevat, of (voor artillerie en genie) uit de »Royal Military Academy», op dezelfde wijze ingericht, die 200 leerlingen heeft. De cursus bedraagt $1\frac{1}{2}$ tot 2 jaar, de toelatingsleeftijd 17—20 jaar; voor de toelating wordt o. a. het voldoen aan een niet zeer licht examen vereischt.

Bovendien wordt het officierskorps gerecruteerd uit:

1°. de militie, daar ieder militie-officier, die hierbij twee jaarlijksche oefeningen medegemaakt heeft en ten minste 15 maanden officier geweest is, na voldoende examen in het staande leger kan overgaan. Deze weg, die uit het oogpunt van de vereischte mate van wetenschappelijke kennis gemakkelijker en bovendien goedkooper is dan door de bovengenoemde inrichtingen van onderwijs, wordt begrijpelijkerwijze menigmaal tot verkrijging der epauletten gekozen;

2°. studenten der universiteit, tot op den leeftijd van 22 of 23 jaar, die echter na aflegging van een theoretisch vakexamen eerst op proef den dienst bij een troependeel der militie of »volunteers» mochten verrichten.

3°. de koloniale troepen en »volunteers», welker officieren

onder zekere voorwaarden, evenals die bij de militie, na voldoende examen in het staande leger kunnen overgaan;

4°. de militaire school te Kingston in Canada, die jaarlijks eenige cadetten aan het Engelsche staande leger afgeeft.

De officieren der militie moeten, evenals die van het staande leger, „gentlemen” zijn; zij worden op voordracht van den „lord-licutenant” (regeeringspresident) van hun graafschap, tot welks grondbezittende klasse zij gewoonlijk behooren, benoemd en moeten daarna hunne werkelijke geschiktheid voor den officiersrang, voor het geval zij niet als zoodanig tot het staande leger behoort of een school van militieopleiding met goed gevolg bezocht hebben, door een practisch en theoretisch examen aantoonen.

Als zij niet slagen, wordt hun zonder meer ontslag gegeven.

Vele militaire officieren hebben vroeger tot het leger behoord, dat zij met halve soldij verlaten hebben. Er bestaan nauwkeurige bepalingen voor dezen overgang. De adjudant van het militiebataljon moet steeds een actief dienend officier zijn. De bevordering gaat bij de militie tot majoor, en is, evenals bij het leger, afhankelijk van het afleggen van examens.

Hetzelfde geldt bij de officieren der „volunteers”. Ook hier kan de bevordering op grond van afgelegde examens tot den luitenant-kolonelsrang plaats hebben. Slechts bij hooge uitzondering wordt een officier der „volunteers” tot kolonel en brigadecommandant benoemd.

Laten wij thans de positie van den actief dienenden officier eenigszins nauwkeuriger nagaan. Nadat sedert 1871 het koopen van een rang afgeschaft is, geschieden alle bevorderingen slechts op grond eener betrekkelijke beoordeeling van den militairen chef en na aflegging van een theoretisch (schriftelijk) en practisch examen, en tevens naar gelang van de in het regiment tot luitenant-kolonel openkomende plaatsen. Zeer zelden heeft een overplaatsing van het eene regiment naar het andere plaats; vrijwillige ruiling van plaats is evenwel toegestaan, waarbij echter de op zoodanige wijze overgeplaatste officier als jongste in zijn rang bij het nieuwe regiment moet plaats nemen.

Voor elken rang is een zekere minimum-diensttijd vastgesteld. De functie van commandant van een bataljon of van een regiment cavalerie mag gewoonlijk slechts gedurende 4 jaren, die van een luitenant-kolonel bij de artillerie en de genie gedurende 5 jaren behouden worden. Na afloop van dien tijd komt de betrokken officier op »half-pay» (half tractement) en wacht, totdat hij weder bij voorkomende vacature een hoogere of andere plaatsing verkrijgt, of de leeftijdsgrens bereikt heeft.

Vele officieren, te beginnen met »captain» (kapitein of ritmeester), zijn »gebreveteerd», d. w. z. verkrijgen een hoogereren titel als hun volgens hun eigenlijke dienstbetrekking toekomt; zoo kan b.v. een bataljonscommandant tot »brevet-kolonel» benoemd worden; dit komt eenigermate overeen met de toekenning van een hoogereren »rang» in het Duitsche leger.

De generale staf bestaat, zooals reeds gezegd is, uit zoodanige officieren, die aan het eindexamen van het »Staf-College» te Sandhurst, de Engelsche krijgsschool, voldaan hebben. Ook de hoogere »Adjutantur» wordt hoofdzakelijk uit diegenen gerecruteerd, die het »Staff College Certificate» behaald hebben. De beste en degelijkste elementen komen na afloop van het »Staff College» bij den »India Staff», waar zij zeker zijn van een zeer snelle promotie en groote geldelijke voordeelen.

Sedert 1880 bezit het Engelsche leger, om in geval van oorlog aan de behoefte van officieren te kunnen voldoen, een bijzonder korps reserve-officieren, welks leden bestaan uit gepensionneerde of ontslagen officieren, zoowel van de actieve als van de hulptroepen.

De met pensioen ontslagen officieren zijn tot een bepaalden en naar gelang van hun rang verschillenden ouderdom volgens de wet tot overgang in de »reserve of officers» verplicht. Alle anderen wordt het vrijgelaten. Het aantal reserve-officieren is gering en bedraagt slechts iets meer dan 500 hoofden.

De tractementen der Engelsche officieren zijn zeer hoog.

Een eerste luitenant krijgt b.v. ongeveer 1450 gulden, bij de rijdende artillerie ruim 1900 gulden. Een luitenant-kolonel krijgt als bataljons-commandant in het geheel 4600 gulden, n.l. be-

halve een tractement van 3950 gulden nog een zoogenaamd commandotoelage van 650 gulden, en een kolonel van de garde heeft zelfs een tractement van bijna 8650 gulden. Daarbij komt nog een aanzienlijke toelage voor huishuur, als er geen vrij wonen verleend wordt.

In overeenstemming daarmee zijn ook de pensioenen aanzienlijk. Voor een luitenant bedraagt het b.v. na 15-jarigen dienst reeds 1440 gulden, voor een luitenant-kolonel als bataljons-commandant na een diensttijd van 30 jaar ruim 5000 gulden, voor een generaal-majoor 7200 tot 8400 gulden, naar mate van het aantal zijner dienstjaren. In geval van ontslag wegens bereiking van de leeftijdsgrens (kapiteins 45, majoors 48, luitenant-kolonels 55, kolonels 57, generaal-majoor 62, luitenant-generaals 67 jaar) zijn de pensioenen nog grooter, n.l. voor een kapitein 2400 gulden, kolonel 6000 gulden, enz.

De levenswijze in het officierskorps van het Engelsche leger is die der hoogere gegoede standen in ons land.

Daar slechts weinig officieren gehuwd zijn, de leden van een officierskorps zelden overgeplaatst worden en de veelvuldige garnizoensverwisseling hen in elk geval dichter aaneensluit, bestaat in het officierskorps een nauwe kameradschappelijke band, en in het geheele officierskorps, in de casino's en vereenigingen heerscht de toon, die in de hoogere Engelsche clubs thuis behoort.

Ofschoon de dienstwoningen in de kazernes zeer primitief zijn (ook de kapiteins hebben slechts op één kamer recht), zoo zijn de casino's daarom meestal te rijker en eleganter ingericht.

Het leven van een Engelsch officier is veel duurder dan bij ons; een Engelsch vakblad berekende onlangs voor de jaarlijksche onkosten van een cavalerie-luitenant in een groot garnizoen de kolossale som van 4800 gulden. Omdat de officieren betrekkelijk slechts weinig dienst doen en dezen meestal aan de »warrant"-officieren en onderofficieren overlaten, hebben zij veel tijd om in het casino of hun club te leven, waar b.v. ook alle maaltijden, ontbijt, middag- en avondeten, door alle ongehuwden gemeenschappelijk gehouden worden, of zich daarbuiten

aan de lievelingsbezigheid van iederen Engelschman, de sport, over te geven, waaraan zij zich dan ook in al haar verscheidenheid hartstochtelijk wijden. Niet alleen hierbij, doch in het algemeen buiten dienst, verschijnen zij in burgergewaad, of in de gewenschte sportkleeding.

Bekend is het, dat de Engelsche officieren overal, waar zij in oorlogsomstandigheden aan het hoofd hunner manschappen optraden, een opvallende flinkheid en bewonderenswaardige energie, samengaan met een practischen blik, aan den dag gelegd hebben en nog dagelijks in alle werelddeelen daarvan het bewijs leveren. Of hij werkzaam is in Indië, het binnenland van Afrika of in een der overige talloze koloniën, waarvan de britsche ondernemingsgeest en britsche lust tot landbezit in alle deelen van den aardbol zich meester gemaakt heeft, overal betoont de Engelsche officier zich bijzonder geschikt, om zelfs met geringe middelen veel te bereiken en met onverstoorbare energie zijn vaandel verder te voeren, of dit zelfs op de meest blootgestelde punten krachtig en zegvierend te handhaven. Hieraan moet het inderdaad mede worden toegeschreven, dat de kroon van Groot-Britannië o.a. met een zoo belachelijk kleine troepenmacht, als eene van 73000 man, nog steeds in staat is, Indië, een rijk met 300 millioen inwoners, te beheerschen.

Het leger op oorlogsvoet.

Juist daar, waar immers de toetssteen van de waarde van een groot modern leger ligt — want wat helpen vredessterkten en paradedtroepen, als daarnit niet in geval van oorlog onmiddellijk een krachtig, machtig en handig werktuig voor den hoogsten legeraanvoerder gevormd wordt! — in het mobilisatievraagstuk blijkt eerst duidelijk de mindere waarde van het leger zoowel als van de geheele Engelsche legerorganisatie. Hierin ligt ook de sleutel van het dikwijls waargenomen verschijnsel, dat men zoo vaak in den lateren tijd den Britschen leeuw een woedend gebrul hoorde aanheffen, zoodra iemand driest zijn roefhol naderde, en dan zag, hoe dit gebrul allengs-

kens steeds zwakker werd, om eindelijk geheel en al te verstommen; hoe de voor den slag blijkbaar reeds opgeheven klauw zich weder liet zakken, en de aanvankelijk zoo geducht toeschijnende »koning der dieren» zich schuw in zijn hol terugtrok, zoodra hij bemerken moest, dat hij den onverschrokken tegenstander alleen door zijn gebrul geen vrees kon aanjagen.

Volgens het sterktecijfer van 1 Jannari 1897 bestond het Engelsche leger in ronde getallen uit:

Vaste leger 230.000 hoofden (met inbegrip van 10.000 officieren) benevens 650 bespannen kanonnen en 27500 paarden.

Legerreserve	78.000	»
Militie	117.000	»
Militierreserve	30.000	»
Vrijwilligers	230.000	»
Yeomanry	10.000	»

---

te zamen 695.000 hoofden.

Van de 230.000 man van het vaste leger zijn voortdurend in het buitenland geplaatst:

in Indië	ongeveer 73000 man
in Egypte en de koloniën	» 42000 »

---

te zamen 115000 man,

zoodat voor het moederland slechts ongeveer 115.000 man ge-
regelde troepen overblijven.

In geval van een grooten oorlog moeten hiervan echter eerst nog de versterkingen, die onmiddellijk naar de koloniën uitgezonden moeten worden, afgetrokken worden. Men schat deze — uitgezonderd Indië —

voor Canada	op	30.000 man
» Zuid-Afrika	»	10—15.000 »
» Egypte, Malta en Gibraltar	»	10.000 » 1)

---

te zamen 50—55.000 man,

---

1) De versterkingen van Malta en Gibraltar zouden ongetwijfeld ook

zoodat in geheel Groot-Britannië en in Ierland niet meer dan ongeveer 60,000 man geregelde troepen overblijven, en wel grootendeels slechts zwakke en nog niet geoefende manschappen, daar het beste materiaal naar het buitenland uitgezonden moet worden.

Van de militie en militiereserve moet verder vast en zeker een niet onbeduidend percentage als verlies in rekening gebracht worden, en zelfs neemt men buiten Engeland aan, dat waar dit — n.l. het verschil tusschen het aantal werkelijk voor den velddienst geschikte manschappen en de op papier aangegeven cijfers — reeds bij de legers van het vasteland op 10 pCt. gewoonlijk berekend wordt, hier ongeveer het dubbele bedragen zal.

Wat de vrijwilligers betreft, die ten slotte volgens hun aantal de hoofdverdedigingsmacht van het moederland in geval van een oorlog vormen, ook van dezen zal reeds aanstonds een aanzienlijk deel in mindering gebracht moeten worden, daar de leden van het korps veelal betrekkingen of bedrijven uitoefenen, welker werkzaamheid in geval van oorlog bijzonder belangrijk en ingespannen is, en die derhalve beschouwd moeten worden niet beschikbaar te zijn.

Door dit alles vermindert de sterkte van het soldatenmateriaal, dat inderdaad voor mobilisatie ter beschikking van de regeering staat, zoowel wat aantal als militaire waarde betreft, sterk, en het is bijna de vraag, of het in geval van nood werkelijk mogelijk zal zijn, de sterkte bijeen te brengen, die eenige jaren geleden voor de mobilisatie van het leger vastgesteld is.

Daar deze mobilisatie op hieronder nog te vermelden gronden slechts zeer langzaam gaan kan — men rekent 4 tot 5 weken voor de mobilisatie van het geheele leger —, houdt de regeering in het kamp van Aldershot een volledige expeditie-korps („field force”) gereed, om eenigermate aan dit groote nadeel te gemoet te komen en om ten minste op het eerste oogenblik de noodzakelijkste krachten ter beschikking te hebben in het lichtelijk voorkomende geval, dat een snelle en groote

door militietroepen gegeven, mogelijk ook de vredesgarnizoenen door deze afgelost kunnen worden.

uitzending van troepen naar het buitenland noodig is. Dit korps bestaat uit een infanterie-divisie en een cavalerie-brigade met twee rijdende batterijen, de noodige technische troepen en treinen, ter gezamenlijke sterkte van ongeveer 20,000 man en 40 stukken geschut. Tevens zijn alle voorbereidende maatregelen genomen, om deze ten allen tijde gemobiliseerde, ofschoon kleine, troepenmacht zoo noodig onmiddellijk te kunnen inschepen.

Voor de mobilisatie in geval van een grooteren oorlog is met twee verschillende toestanden rekening gehouden, naar gelang het leger voor de verdediging van het moederland (»Home Defence») of van een oorlog in het buitenland (Service Abroad») op oorlogsvoet gebracht moet worden.

In het eerste geval (»Home Defence») beoogt men de vorming van drie legerkorpsen, elk van drie divisiën, en van vier cavalerie-brigades. Elke divisie bestaat uit brigades (à vier bataljons) benevens de bijbehorende »divisie-troepen» (een eskadron, drie batterijen, een pionier- en een treincompagnie); de »yeomanry» zal als divisie-cavalerie optreden. De hospitaal-compagnieën, die aan elke brigade toegewezen zijn, zoowel als de bij het derde legerkorps behorende pionier-compagnie moeten reeds, bij gebrek aan geregelde troepen, uit »volunteers» gevormd worden. Terwijl de beide eerste legerkorpsen bijna geheel uit geregelde troepen samengesteld worden, bestaat het derde legerkorps voor verreweg het grootste gedeelte uit militie-troepen.

Elk legerkorps heeft als bijzondere »korpstroepen» nog een eskadron, vijf batterijen, een afdeling Maxim-geschut en een pionier-compagnie, benevens de noodige treinen en bijzondere afdelingen, en moet door elkaar op 33,000 man berekend worden, zoodat de gezamenlijke legermacht, die voor een buitenlandschen oorlog ter beschikking van de regeering is, op zijn allerhoogst op ongeveer 110,000 man gesteld kan worden.

Daar bijna alle geregelde troepen door de genoemde formatie aldan opgebruikt zijn, moeten alle bezettings- en vesting-, zoome de verplegingstroepen nitsluitend uit de militie, de vrijwil-

ligers en de »yeomanry» genomen worden. Van de vrijwilligers is meer dan de helft van alle bestaande korpsen voor de verdediging van Londen bestemd.

Geldt het een oorlog in het buitenland (Service Abroad), dan ziet het er met de militaire krachtsontwikkeling van het groote eilandenrijk nog treuriger uit. Want omdat de militie hiertoe evenmin als de vrijwilligers en de »yeomanry» ter beschikking is, zoo kan Harer Majesteits regeering hiervoor slechts op een veldleger van twee legerkorpsen en een cavalerie-divisie rekenen, in het geheel hoogstens ter sterkte van 77,000 man. De rest van de dan eventueel nog beschikbaar zijnde troepen, welker sterkte afhangt van de grootte der aanvullingen, die naar de koloniën uitgezonden moeten worden, zal voor etappendiensten gebruikt moeten worden.

Ofschoon sedert eenige jaren, naar het voorbeeld van Duitschland, jaarlijks vredesmobilisatie-oefeningen plaats hebben, en met name de oproeping der op de controlelijsten voorkomende leger-reservisten geschieden moet, zoo wordt de mobilisatie van het Engelsche leger behalve door het gebrek aan beschikbaar en voor den oorlog bruikbaar menschen-materiaal, nog door de volgende misstanden zeer bemoeilijkt en vertraagd:

1. Eerst bij de mobilisatie kunnen bijna alle staven voor de dan eerst te vormen treepen-combinaties aangewezen worden, daar in tijd van vrede daarin slechts voorzien is voor de groote bestaande kampen, de garde, benevens (sedert kort) voor 3 cavalerie-brigades. Allen die alsdan met spoed tot een samenhangend, voor den oorlog bruikbaar geheel samengevoegd worden, waren elkaar tot op dat oogenblik vreemd en stonden in allerlei opzicht ver van elkander verwijderd.

2. De geheele ordre de bataille van het Engelsche leger op oorlogsvoet berust wegens de vele garnizoensverwisselingen niet op de troependeelen, doch veeleer op de garnizoenen, waarin deze liggen, zoodat dus b.v. de samenstelling van een gemobiliseerde brigade niet bepaalde regimenten omvat, doch op aangegeven garnizoensplaatsen gegrond is. Hierdoor wordt natuurlijk de oorlogsformatie inderdaad bemoeilijkt en vertraagd.

De legerreservisten moeten zich van de plaats hunner inwoning, ook al ligt deze laatste misschien zeer dicht bij de garnizoenen van hun korps, eerst naar de dikwijls ver weg gelegen depotplaatsen van hun regiment begeven, om gekleed en van daar gezamenlijk naar hunne regimenten gebracht te worden.

4. De mobilisatieorder geeft op zich zelf aan de regeering nog niet de machtiging, om paarden, voertuigen enz. te requireren, doch dit is eerst dan mogelijk, als het parlement het »geval van nood" ("case of emergency") voor het land erkend heeft, waarna ook slechts een oproeping der militie vergund is. Evenmin mag aanspraak gemaakt worden op het recht van voorrang in het gebruik van spoorwegen, telegraphen en andere tot den Staat behorende verkeersmiddelen.

5. Het voor den oorlog ten eenenmale ontoereikende personeel aan onderofficieren en officieren (vooral bij de hulpdiensten), zoowel numeriek als ten opzichte hunner geoefendheid, benadeelt natuurlijk niet weinig zoowel de mobilisatie als de bruikbaarheid van het mobiele leger. Van de ongeschiktheid der meeste bevelvoerders draagt mede de omstandigheid schuld, dat grootere en eenigszins op oorlogsvoet ingerichte oefeningen tot voor korten tijd in het geheel niet konden plaats hebben, omdat geen enkele wet het betreden van bijzonder eigendom door de gewapende macht toestond, weshalve hoogstens min of meer volgens een bepaald schema ingerichte oefeningen, die eigenlijk half exercitiën waren, in het gebied der weinige vaste kampen of op een hier of daar gehuurd particulier terrein mogelijk waren. Eerst in Augustus 1897 gelukte het eindelijk de regeering de »manoeuvre-wet" er door te krijgen, die haar onder bepaalde voorwaarden meer bevoegdheid geeft, om ook manoeuvres van grooter omvang te doen houden.

6. Blijkt reeds de aanvulling der manschappen onder de bestaande toestanden bij een mobilisatie van het leger bezwaarlijk, nog meer is dit het geval met het bijeenbrengen van de voor den oorlog noodige paarden, daar de dan vereischte aanvulling, bij gebrek aan een desbetreffende wet, slechts door particuliere contracten der regeering in vredestand bij benadering verzekerd

is. Deze omstandigheid kan eveneens niet anders dan storend en belemmerend werken op den overgang van het leger van vredes- op oorlogsvoet, en kan aan de regeering niet geringe teleurstellingen opleveren.

7. Evenzoo kan en zal de omstandigheid, dat de noodige kleeding- en uitrustingsstukken voor de aanvullingstroepen en -paarden grootendeels eerst bij de mobilisatieorder van een centraalpunt uit naar de verschillende depôts en troependeelen in het land verzonden moeten worden, veel tegenwerking en vertraging ten gevolge hebben.

Reeds uit de hier aangevoerde weinige voorbeelden blijkt duidelijk, hoe langzaam, onzeker en moeilijk de mobilisatie plaats zal hebben van het — volgens de nieuwere opvattingen van het vaste land — toch slechts belachelijk kleine landleger, als de staatkundige omstandigheden op onze planeet het der regeering eenmaal noodzakelijk laten voorkomen niet alleen met de sabel te rammelen, maar deze ook uit de schede te trekken. De Britsche wereldcolos staat echter, wat zijn weermacht te land betreft, op tamelijk zwakken voet, ofschoon zijn begroting voor 1897/98 alleen voor die gedeelten van het leger, die zich in het moederland, Egypte en de koloniën bevinden, niet minder dan ruim 18 millioen pond bedraagt! Slechts zelden komt in de Engelsche pers over den juisten toestand der zaken zoo'n waar woord voor, als voor eenigen tijd door het bekende vakblad, de *United Service Gazette* uitgesproken werd: »Ons landleger bevindt zich ontegenzegglijk in een treurigen toestand. Dat is een feit, waaromtrent onder de mannen van het vak geen verschil van meening bestaat. Wij vertrouwen te veel op onze vloot en veronachtzamen het landleger.» De groote meerderheid van het Britsche volk tracht op struisvogelsmanier het gevaar niet te willen zien, dat het rijk in geval van een grooten oorlog bedreigt, en pocht voor en na — ofschoon in den laatsten tijd niet meer zoo luid en overtuigd als vroeger! — op de macht en sterkte van zijn vloot voor den buitenlandschen oorlog, in verband met de dapperheid van zijn klein vast leger, evenals op de hoog gewaardeerde bruikbaarheid zijner nationale

hulptroepen (militie, vrijwilligers, »Yeomanry») voor de verdediging van den vaderlandschen bodem.

Dat aan de laatsten niet te veel waarde toegekend moet worden, en de geheele aan gene zijde van het Kanaal gebruikelijke beoordeeling van het militaire vraagstuk, tot een groote teleurstelling in geval van een algemeenen Europeeschen oorlog leiden kan, heeft het voorafgaand betoog misschien aangetoond; dat de vloot echter ondanks haar numerieke overmacht niet altijd de overwinning zal waarborgen en vooral de lang uitgestrekte kust van »Old-England» niet volkomen vrijwaart voor elken inval van de zijde van een vijand, die zeker van zijn doel, snel tot den oorlog gereed en krachtig is — dat zal den trotschen »beheerscher der zeeën» (»Lord of the Seas») misschien door een toekomstigen grooten oorlog bewezen worden.
